

Joglars i músics a Cervera del segle XIV a mitjan XVIII

Ramon Miró i Baldrich

UNED. Centre Associat de Cervera

1. *Entrada*

Amb el present estudi donem continuïtat a una colla de dades que havíem aplegat ja per a un estudi anterior (els joglars i els músics llogats pel Consell per a la processó de Corpus), i que finalment havíem deixat de banda, després de fer –això sí– unes quantes consideracions globals sobre els hàbits del Consell en aquesta qüestió.

Ara reprenem les dades i les ampliem. De fet, hem recollit dades sobre una colla de festes en què el Consell cerverí lloga joglars/músics per augmentar-ne la celebració; el treball no té pretensió d'exhaustivitat, però sí que vol oferir un ampli i variat panorama.

Al següent apartat donem les dades, resumides, ordenades per ordre cronològic. Com en altres treballs anteriors, la font d'informació ha estat essencialment la consulta de diverses sèries de documentació de l'Arxiu Històric Comarcal de Cervera (AHCC), corresponents al fons municipal (FM); sèries que referenciem directament per la inicial i la indicació del foli –ja que l'any ve precisat a l'ordenació de les dades–. Així, recollim dades dels llibres de consells (C), i de diversos llibres de comptabilitat, com són els de racional (R), clavaria (Cl), èpoques comunes (AC), dates i rebudes (DR) i, ja al segle XVIII, de comptes de deute (CD).

Al tercer apartat establim una mena de tipologia dels joglars/músics que hem trobat; tipologia que després, reduïda a sigles, usem al llistat onomàstic que constitueix el primer annex. És una classificació provisional, generada pràcticament per les pròpies dades i per les interpretacions que en podem fer.

L'apartat quart és dedicat a considerar les festes i l'actuació dels joglars;

quines són les festes prioritzades pel Consell, quins tipus de joglars hi són llogats, d'on provenen, quines funcions els encomanen i quines despeses fan.

El cinquè apartat tracta dels instruments musicals que han aparegut a les dades, així com de la idoneïtat entre llur música i la diversitat de festes, tot considerant-ne l'ús efectiu.

Acabem amb unes conclusions on recollim algunes constants i regularitats que hem anat trobant a l'anàlisi precedent.

Completem l'estudi amb dos annexos; el primer és un índex onomàstic dels joglars/músics recollits a les dades, i el segon és una petita selecció documental, en què transcrivim alguns documents de manera detallada i amb les referències completes; documents que ens ajuden a dibuixar amb més claredat el panorama estudiat.

2. *Les dades*

1333 en Domingo i Guillem d'Ullestret, trompadors a sou del Consell (Cl, 44r).

1337 trompadors de la vila en Domingo, el seu fill i en Picamill (Cl, 33r i v); Domingo Exernit i el seu fill Alegret, bons trompadors, són afermats per la vila (Cl, 27r).

1338 Romeu Febrer i P. Terrés, trompadors (Cl, 29v); per al pas de la reina paguen tres joglars de Montblanc -10 sous-, dos joglars de l'infant Jaume -6 sous-, dos joglars de la Manresana -3 sous- i joglars de la pròpia reina -10 sous- (Cl, 43v), i encara uns 20 joglars que vingueren per l'entrada de la reina -30 sous- (Cl, 44r).

1355 paguen vestits a Romeu Febrer i Guillemó Ferrer, trompadors, i P. Dezpuall, anafilèr (Cl, 35r).

1360 Guillem Ferrer, missatger de la vila (Cl, 41v); compren vint-i-una alnes de drap per a gramalla, cota i caperó per a Romeu Febrer i G. Juglar, trompadors, i P. dez Pual, anafilèr, per dos-cents deu sous (Cl, 46v); a G. Quintana, joglar de Berga, per servir a la fira, deu sous (Cl, 85v); Berenguer Sabater, cornamuser de Vic, Benet Guilabert, trompador de Guissona, Antoni dez Mas, cornamuser de Montblanc, A. de Guilla Ramon, tabaler, i Antoni Aragó, trompador de la ciutat de Tarragona, sonaren durant la fira i, a més, Ramon cobra del port dels tabals des de Tarragona (Cl, 88v-89r); també els paguen vestidures (Cl, 89r).

1376 P. Puall, soldada per tenir la trompeta, crides, 6 lliures (Cl, 80r); don Placeta, de Sedó, joglar de flauta, és llogat per celebrar el naixement del duc

(Cl, 47r).

1380 fan fer penons a les dues trompes i a la trompeta de la vila (Cl, 92r).

1381 P. dez Pual, trompeta de la vila, sou de dos anys i resta del tercer, 15 lliures 4 sous 10 diners (Cl, 94r).

1384 despesa als joglars que vingueren per la festa que la vila féu pel fill del senyor duc, 4 lliures 3 sous (Cl, 77v).

1385 P. dez Pual, trompeta de la vila, cobra sis lliures com a sou anyal per veure les imposicions i ser trompeta de la vila, (R, 79r); G. Ferrer és missatger de la vila (R, 79r).

1395 P. de Caneles, trompeta de la vila, i P. Joan, missatger (Cl, 59r); (16 agost) Guillemot Ferrer, trompador de la vila, cobra sis lliures de salari anyal (Cl, 79v); (11 setembre) pagament d'una lliura i dotze sous pel salari i despeses dels xalamiaires que vingueren de la vila de "Sossoa" el dia de Corpus (Cl, 83v).

1399 a Daniel Brunell i Miquel Ros, ministrers, per sonar tot el temps de la fira, 10 lliures 9 sous (Cl, 104r); Guiamont, trompador (Cl, 108r); Guim Ferrer, joglar, pagà 11 sous als joglars de Verdú que sonaren un jorn per la fira (Cl, 109r); a Pere de Canyelles, trompador de la vila, salari de 6 lliures (109r); a Guim Ferrer, trompador de la vila, salari de 6 lliures (109v); Guim Ferrer, trompador, anà a Vilafranca a cercar ministrers per a la fira (109v); a Guim Ferrer, P. Joan i P. de Canyelles, trompadors de la vila, per sonar tots els dies de la fira, 5 lliures 10 sous (Cl, 117v-118r).

1400 joglars de Solsona i de Lleida (Cl, 72r); Pere Canyelles, trompador de la vila (Cl, 97v).

1401 Almudéver, trompeta de Lleida, rep tres florins pels dies que trompà a la fira de la vila; i Joan Juglar, ministrer de Solsona, 2 florins per sonar a la fira (Cl, 72r); Pere de Ribes, xalamier, missatger dels paers (Cl, 113v).

1402 (4 setembre) a Guim Ferrer, trompador de la vila, de salari, 6 lliures (Cl, 164v); (1 desembre) a A. de Miranda, Joan Tornàs i P. Robós, xalamiers, per sonar a la fira quatre vegades tots els dies, 11 lliures (Cl, 170r); (23 desembre) a P. Orinós, trompeta, de les 10 lliures que la vila li assigna com a salari per encantar les imposicions, cridar les crides i ésser trompeta de la vila, 2 lliures 10 sous (Cl, 182r).

1403 (16 juliol) P. Orinós, trompador de la vila (Cl, 139r); Guim Ferrer, trompador de la vila, 6 lliures de salari (Cl, 148r); (25 setembre) P. Joan cobra setze lliures de sou anyal per ser missatger de la paeria i sis lliures per ser trompador de la vila (Cl, 158v); (29 novembre) a Joan de Beli, ministrer de Solsona, per sonar la xeremia a la fira cada dia tres hores, 3 lliures 6 sous (Cl,

162v); paga a Guim Ferrer i Pere Joan, trompadors, per haver sonat a la fira, 3 lliures 17 sous; i a Joan de Beli, xalamier, de pensió, 3 lliures (Cl, 172r).

1404 (13 febrer) a P. Orinós, trompador de Cervera, 120 sous per encantar les imposicions (AC, 5r); (23 juliol) a Guillem Ferrer, trompador de la vila de Cervera, 9 florins que despengué en Joan de Besses, xalamier, que tocà a la festa de Corpus (AC, 30v); (14 novembre) a Pere Castell, trompador de Tarragona, 11 sous per sonar a la fira (AC, 53r); Guillem Ferrer i Pere Joan, trompadors de la vila, 77 sous per trompar a la fira (AC, 82r)

1406 a Francesc Farrer, de la vila de Tàrraga, sonador d'instruments, per sonar al Corpus (Cl, 42v); (12 maig) a Joan de Belli, xalamier del regne de França, 10 lliures per ser xalamier de la vila (AC, 4v-5r); (15 juny) a Francesc Ferrer, de la vila de Tàrraga, citarista, 11 sous per "citarizando" a la festa de Corpus (AC, 6v); (16 juny) a Guillem Ferrer, trompador de Cervera, 10 sous per despeses fetes (AC, 7r); (1 desembre) a Joan de Billeró, xalamier de Lleida, 66 sous per tocar a la fira, i són testimonis del pagament Guillem Ferrer i Pere Joan, trompadors de la vila (AC, 13r); (24 desembre) a Pere de Canyelles, trompador de la vila, 120 sous pel salari d'ésser trompeta de la vila (AC, 23v i 24r).

1407 (7 juny) Guillem Ferrer, àlies Joglar, trompador de la vila de Cervera, juntament amb Pere Joan i Pere de Canyelles, trompadors, i Joan de Belli, xalamier, reben paga per la roba i treball de fer els vestits (AC, 43v); (7 novembre) a Joan de Belli, xalamier, 110 sous per ser xalamier de la vila (AC, 47v); (1 desembre) a Joan Juglar, xalamier de Solsona, 66 sous per «pulsando les xalamies» a la fira (AC, 50r).

1409 (2 desembre) a Joan de Besses, Antoni de Lurs i Esteve de Vall, ministrers oriünds de França i ara habitants a Lleida, 18 florins per sonar les xalamies a la fira (AC, 11r); (desembre) a Pere Joan, àlies Roig, de la vila de Cervera, per ser trompador de la vila, 10 lliures 7 sous 6 diners (AC, 23r).

1410 (11 abril) a Guillem Ferrer, àlies Joglar, 55 sous que havia bestrets per manament dels paers (AC, 30r).

1411 (16 novembre) a Gassó Arnau, trompador de la vila, 2 florins per serveis (AC, 65r)

1412 (27 juliol) a Guillem Ferrer, àlies «Jutglar», per faraons i per ell i els qui sonaren a la festa del rei, 36 sous 6 diners (AC, 64r); (29 agost) a Pere Joan, àlies Roig, trompeta de la vila de Cervera, 6 lliures de sou per fer de trompador de la vila (AC, 71r).

1414 (13 novembre) paga a Domingo Vidal i Joan d'Almudéver, trompadors de la ciutat de Lleida, perquè han trompat a la fira (Cl, 77v); (19 novembre) a

Jofre Arnau, P. Castell i Esteve Urgell, trompadors de la ciutat de Tarragona, 6 lliures 12 sous perquè han sonat a la fira (Cl, 78v); (2 desembre) a Guim Morell, Bernat Ferse i Joan lo Gran, ministrers de la ciutat de Lleida, 9 lliures 18 sous per sonar a la fira (Cl, 79r); (9 novembre) a P. Roig, trompador, per la soldada de sonar, 6 lliures (Cl, 86v).

1416 (20 octubre) Guim Castelló, trompador a la vila de Cervera (Cl, 126r); (19 novembre) a Domingo Vidal i Joan Almudéver, trompadors de Lleida, tres florins perquè han fet de trompadors a la fira (Cl, 130v); (24 novembre) a Guillem Morell, ministrer de la ciutat de Lleida, 18 florins per servir a la fira ell i els seus companys (Cl, 131r).

1417 (20 juliol) a Pere Canelles, Guiamont Ferrer, àlies Jutglar, i Guim Castelló, trompadors de la vila, 10 florins per trompar el mes de la fira (Cl, 95r).

1418 Guiam Castelló, trompador de la vila, 6 lliures pel sou de l'any present (Cl, 80r); (18 novembre) a Joan Almudéver, trompador de la ciutat de Lleida, 3 florins perquè ha servit, tocat i trompat el mes de la fira (Cl, 101r); (22 novembre) a Bernat Guitart, a Ponç de Berga i a Nicolau Çacorona, menestrils de la ciutat de Tarragona, 6 florins perquè han sonat les xalamies en el mes de la fira (Cl, 103v).

1420 (16 febrer) a Guim Castelló, trompador de Cervera, 6 lliures de sou (Cl, 80r); (abril) Simon Morell i Guim Castelló, trompadors de la vila (Cl, 85r); (13 setembre) a Canelles, trompeta, 87 sous deguts de l'any 1418 (Cl, 100r); (2 desembre) a Bernat Freser, mestre Joan, Simon Morell i Bernat Guerau, ministrers de la ciutat de Lleida, 13 lliures 4 sous per servir en la fira (Cl, 121r); (13 novembre) a Joan Roset i Miquel Vidal, trompeta de la ciutat de Lleida, un florí i mig -16 sous 6 diners- pel servei que han fet a la fira (Cl, 121r).

1421 (28 març) Simon Morell, Miquel Vidal i Arnau Clos, trompadors de la vila, i Pere Borrada, nunci, reben la despesa de setze lliures i setze sous per vint-i-vuit alnes de "panni de Camprodon", i cinquanta-set sous i quatre diners per les costures i averies dels vestits (AC, 72r); Simon Morell, trompador, lloguer d'una bèstia que cavalcà per anar a fer honor a la fira de Verdú, acompanyant el paer Dalmau Çacirera, 2 sous (Cl, 62v); el mateix i per la mateixa raó, per anar a la fira d'Anglesola, 4 sous (Cl, 63r); els trompadors de Sarral han sonat a la vila durant la festa de Corpus, despesa d'un florí (AC, 26r); (26 juliol) a Simon Morell, nunci i trompador de la vila, 7 lliures de les 14 lliures per ser nunci i 3 lliures de les 6 lliures anyals per trompador (AC, 15v); (14 novembre) a Domingo Vidal i Joan d'Almudéver, trompadors de

Lleida, 4 florins pel servei fet el mes de la fira (AC, 98r); (1 desembre) a Bernat Guerau, Bernat Freser, Guillem Morell i Giner xeremiers de la ciutat de Lleida, 13 lliures 4 sous per sonar tot el mes de la fira (AC, 36v i Cl, 79v); (23 desembre) a Simon Morell, Pere de Canelles, trompeta, i Miquel Vidal, trompador, de la vila de Cervera, per haver sonat tot el mes de la fira, 10 florins -àpoca ratllada- (AC, 42v); (24 desembre) als trompadors d'Olesa de Montserrat, 2 florins per haver sonat dos dies a la fira (Cl, 87v i AC, 49v).

1422 (28 març) a Simon Morell, Miquel Vidal i Arnau Clos, trompadors de la vila, 16 lliures 16 sous pels vestits, i alguna despesa més (AC, 72r); (4 abril) a Simon Morell, Miquel Vidal i Pere de Canelles, trompadors de la vila, 10 florins per sonar tot el mes de la fira (AC, 74r); (14 novembre) a Domingo Vidal i Joan d'Almudéver, trompadors de Lleida, 4 florins pel servei fet aquest mes a la fira (AC, 98r); (27 novembre) a Arnau Clos, trompador i joglar de la vila, pel salari de l'any 1422, 87 sous (AC, 101v).

1423 (16 novembre) a Joan d'Almudéver, trompador de la ciutat de Lleida, 2 florins i mig pel servei fet el mes de la fira (AC, 23r); (30 novembre) G. Maurell, Llorenç Joan i Nicolau Çacorona, ministrers o joglars de Lleida, 18 florins pel servei fet el mes de la fira (AC, 28r); (20 desembre) a Guillem Castelló i Bernat de Tarroja, trompadors de Guimerà, per sis dies entre venir, estar i tornar en la celebració de l'arribada victoriosa del rei al Principat, des de Nàpols, cinc florins d'or (AC, 35v); (24 desembre) a Arnau Clos, trompador i joglar de la vila, 87 sous de salari (AC, 36r); (24 desembre) a Simon Morell, Miquel Vidal, trompadors, i Arnau Clos, joglar, per servir tot el mes de la fira, 10 florins d'or -ratllat- (AC, 37r).

1424 (7 setembre) a Simon Morell i Miquel Vidal, trompadors, Arnau Clos, joglar, i Ramon Batlle, nunci, per vestits, roba de mallorquí, i cosir, etc., 16 lliures 11 sous (AC, 7v); (22 novembre) a Domingo Vidal, trompeta de Lleida, 22 sous per sonar per la fira (AC, 26v); (27 novembre) a Pere Ciscar, ciutadà de Balaguer, pulsador de tabals, 3 florins d'or d'Aragó per sonar els tabals tot el mes de la fira (AC, 28v); (27 novembre) a Llorenç Joan, Nicolau Sacorona i Jaume Patau, ministrers o joglars de Lleida, 18 florins d'or d'Aragó per sonar tot el mes de la fira (AC, 29r); (23 desembre) a Arnau Clos, trompador i joglar de Cervera, 87 sous de salari per ser trompador i joglar de la vila (AC, 36r).

1425 Pere de Canelles havia estat trompeta de la vila (C, 41v); (29 octubre) a Joan Noguers, trompeta de la ciutat de Manresa, 5 florins pel servei fet en el mes de la fira (Cl, 123v i AC, 26r); (15 novembre) a Joan d'Almudéver, trompeta de la ciutat de Lleida, 2 florins d'or d'Aragó per vuit dies que serví a la fira el mes present (AC, 23v); (30 novembre) a Nicolau Çacorona, Domingo

Oliver i Bernat Guitard, ministrers i joglars de la ciutat de Lleida, per haver servit en aquest mes de la fira, 8 florins d'or d'Aragó (AC, 26r i -18 florins- Cl, 124r); (3 desembre) a Pere Canyelles, trompeta de Cervera, 13 lliures 1 sou, de salari (AC, 26v); (17 desembre) a Arnau Clos, trompador i joglar, de salari, 40 sous (AC, 29v).

1426 (24 setembre) a Arnau Clos, teixidor, 2 lliures per ser tamorer de la vila (Cl, 56r); tocar al temps de la fira: Joan Noguers, trompeta de Manresa, tres florins -1 lliura 13 sous-; Domingo Vidal, trompeta de la ciutat de Lleida, també tres florins; Nicolau Çacorona, Domingo Oliver i Jaume Patau, ministrers de la ciutat de Lleida, 18 florins -9 lliures 18 sous- per sonar amb les xeremies tot el temps de la fira (Cl, 62v).

1428 (2 novembre) a Nicolau Corona, Jaume Patau i Domingo Oliver, «xalamiayres» de la ciutat de Lleida, 22 sous per venir a sonar a la fira (AC, 35v); (15 novembre) a Joan Noguera i Joan Çanoguera, trompetes de Manresa, 33 sous per sonar amb «tubicellis» a la fira (AC, 37r); (25 novembre) a Joan Juglar, Francesc Ros i Jofre Batlle, ministrils de la vila de Solsona, per servir a la fira, 18 florins d'or d'Aragó (AC, 41v).

1429 (maig) a Miquel Vidal, «nuncius sive tubicida sive trompeta», 10 lliures de salari (AC, 9v); (3 novembre) a Arnau Clos, tamorer de la vila, 40 sous de salari per tocar el flabiol i la temor (AC, 25r); (14 novembre) a Joan d'Almudéver, àlies Cara de plata, Domingo Vidal, trompetes de la ciutat de Lleida, i Domingo Gort i Nadal Selva (o Sclua), trompetes de la ciutat de Balaguer, un florí i mig a cada un per tocar per tota la vila al temps de la fira, que fan 6 florins d'or d'Aragó (AC, 26v); (23 novembre) a Guillem Castelló i Bernat Terroja, «tubicide» de Guimerà, i Bernat Alcover, «temorerius» de Granyena, per un dia que sonaren a la fira, 7 sous 6 diners (AC, 27r i v); (23 novembre) a Joan Borrech, Pere d'Ortoneda i Jofre Batlle, ministrils de la vila de Solsona, per servir a la fira, 18 florins d'or d'Aragó (AC, 41v).

1430 Corpus: (15 juny) a Ramon Batlle, missatger i trompeta de la vila, 4 sous per beure al matí; a Joan Muntaner i a Joan Oriol, sonadors de rubeu (rabeu), 4 sous a cada un (Cl, 69v); (6 novembre) a Bartomeu Garcia, «tubicida oriundus civitatis Valencie», d'haver portat lletres a Solsona per fer venir els xeremiers a la fira, 8 sous (AC, 32v); (1 novembre) a Ramon Batlle, «nuncius sive tubicida paciarie ville Cervarie», 8 lliures, restants de les 16 lliures de sou anyal (AC, 33r); (14 novembre) a Gassó Arnau i Francesc de Santapau, «tubicide», i Bartomeu Mateu, temorer de la Conca de Barberà, 24 sous per sonar a la fira (AC, 34v); i a Joan d'Almudéver, àlies Cara de plata, «tubicida» de Lleida, i Francesc Coll, «tubicida» de Manresa, 33 sous per sonar a la fira

(AC, 34v); (23 novembre) a Pere d'Ortoneda, «ministrerius», Antoni Carriol i Joan Ramon d'Ortoneda, «tubicide ville Cervarie», per sonar a la fira, 22 sous (AC, 37r); (23 novembre) a Miquel Jofre, argenter de Cervera, diverses quantitats per fondre plata i fer les vergues pels verguers (Cl, 92v i AC, 37r); (1 novembre) Bartomeu Garcia, «tubicida oriundus civitatis Valencie», per sonar tot el mes de la fira, 33 sous (AC, 39v).

1431 (16 maig) a Bernat Guitard, Joan Baldomar, Jaume Patau, ministrers, i a Nadal Sclusa, trompeta, 6 florins per sonar al gran mercat (Cl, 93v); (18 maig) als trompadors i tamorer dels veïns de Ponts 10 sous per sonar al gran mercat (Cl, 94r); (18 maig) a Joan Jutglar i Francesc Ros, ministrers de Solsona, 3 lliures per sonar al gran mercat (Cl, 94r); (13 novembre) a Francesc de Santapau i Francesc, son fill, Joan Vidal, Gabriel Muntseny, trompadors, Guillem Cofent i Guillem Pasqual, tamorers, tots del lloc de Ça Real (Sarral), 3 lliures 6 sous perquè sonaren al temps de la fira (Cl, 108r); (15 novembre) a Francesc Coll, de Manresa, Nadal Escrivà, de Balaguer, i Domingo Vidal, de Lleida, trompetes, 2 lliures 9 sous i mig per servir amb les trompetes al temps de la fira (Cl, 108r); (25 novembre) a Joan Borrech, Francesc Ros, Joan Patau, ministrers de Solsona, 9 lliures 18 sous per sonar tot el mes de la fira (Cl, 109v).

1433 Corpus: (8 juny) a Ramon Batlle, Miquel Vidal i Arnau Clos, joglars de la vila, 4 sous pel beure del matí (Cl, 88v); (29 maig) a Francesc Ros i Joan Borrech, ministrers de la vila de Cardona, pel servei que han fet amb les xaleemies al present gran mercat, 2 lliures 18 sous 8 diners (Cl, 88v); (11 juny) compren cordes de llaüts i de guitarres, que serviren per acompanyar la processó de Corpus, 5 sous (Cl, 89r); (18 juny) P. Gibert, de l'Ametlla, per tocar la cabreta a la processó de Corpus, 2 sous 6 diners (Cl, 89v); (8 abril) paguen vestidures a Ramon Batlle i Miquel Vidal, trompadors i missatgers, i a Arnau Clos, tamorer, i despenen 13 lliures 14 sous 6 diners (Cl, 91v).

1434 (14 maig) a Joan d'Almudéver, àlies Cara de plata, trompeta de Lleida, per sonar al gran mercat, 22 sous (AC, 5v); (15 maig) a Joan Borrech, de Solsona, Domingo Ferrando i Jaume Patau, de Lleida, ministrers, per sonar al gran mercat, 8 sous a cada un (AC, 6r); (11 agost) a Arri Dalanda (d'Holanda?), argenter, per reparar «tubas sive les trompes planes dicte ville», 10 sous (AC, 12r); (20 novembre) a Guerau Castells, «tubicinator» de Guimerà, Antoni Dalmau, «tubicinator» de Vilafranca del Penedès, i Pere Gibert, de l'Ametlla, cornamuser, per sonar a la fira, 44 sous (AC, 23v); (29 novembre) a Joan Borrech, àlies Juglar, de Solsona, Domingo Ferrando, de Lleida, i Jaume Patau, de Balaguer, «ministrerii, sive xalamiayres», per sonar a la fira, 18 florins d'or d'Aragó (AC, 24r); (1 desembre) a Joan Noguers, «tubicella domini Gubernatoris

Cathalonie», per sonar a la fira, 11 sous (AC, 24r).

1435 (4 juny) a Joan Borrech, àlies Juglar, Jaume Patau i Domingo Ferrando, ministrers o xeremiers, per sonar al gran mercat, 8 florins d'or (AC, 12v).

1436 (22 agost) a Pere Ferrer, draper de Cervera, 15 lliures 6 sous pels vestits dels verguers i de Guillem Aldomat, tamorer, 21 alnes de blau, amb els títols brodats (AC, 17v); (14 novembre) a Francesc Coll, trompeta de la ciutat de Manresa, 11 sous per sonar a la fira (AC, 28r); (17 novembre) a Joan Almudéver, àlies Cara de plata, trompeta de Lleida, per sonar a la fira, 2 florins d'or d'Aragó (AC, 28v); (20 novembre) a Pere Gibert, cornamuser de l'Ametlla, per sonar a la fira, 22 sous (AC, 29r); (29 novembre) a Joan Borrech, àlies Juglar, de Solsona, Domingo Ferrando, de Lleida, i Jaume Patau, de Balaguer, xeremiers, per sonar a la fira, 18 florins d'or (AC, 31r).

1437 (18 maig) a Joan Borrech, àlies Juglar, Francesc Ros i Jaume Patau, «ministrerii», per sonar les xeremies al gran mercat, 88 sous (AC, 6v); (18 maig) a Pere Gibert, cornamuser de l'Ametlla, per sonar al gran mercat, 22 sous (AC, 6v); (14 novembre) a Guillem Castelló, Pere Çabater, «tubicinadores» i Jaume Borrell, tamorer del lloc de Guimerà, per servir a la fira, 33 sous (AC, 32r); (15 novembre) a Joan d'Almudéver, àlies Cara de plata, trompeta de Lleida, per tocar a la fira, 2 florins (AC, 33r); (28 novembre) a Joan de la Faia, Bernat Guerau i Mateu Ros, xeremiers de la ciutat de Lleida, per sonar a la fira, 18 florins d'or (AC, 36r); (28 novembre) a Ramon Batlle, verguer, 10 sous bestrets amb els xeremiers i fent pregons de la fira per tota la vila (AC, 36r).

1438 Corpus: a Ramon Batlle, pel beure a missatgers i tamorer, 5 sous; a en Salat, cuiracer, i altres que sonaren davant la custòdia, 5 sous; dos homes que portaren els orgues davant la custòdia, 4 sous; a Vincent Junchós, de Granyena, que tocà una de les trompes, 4 sous (CI, 80r); (13 juny) a P. Gibert, cornamuser de l'Ametlla, que sonà la cornamusa al temps del gran mercat i el dia de Corpus, 14 sous; fra Joan de So sonà els orgues davant la custòdia i rep 5 sous; a Joan Forner, trompador de la vila, pel jorn del gran mercat i el de Corpus, 6 sous (CI, 80v); (14 novembre) Gabriel Cerveró i Pere Pedrosa, trompetes, i Jaume Cerveró, tamorer, del lloc de Barberà, sonaren a la fira (AC, 22r); (18 novembre) a Joan d'Almudéver, àlies Cara de plata, trompeta de la ciutat de Lleida, 2 florins d'or d'Aragó per sonar a la fira (AC, 22r); (30 novembre) Joan de la Faia, Domingo Ferrando i Pere Joan, xalamiaires de la ciutat de Lleida, sonaren a la fira (AC, 23v).

1439 Corpus: a Ramon Batlle, pel beure dels trompetes, 5 sous; a Francesc de Cudonella, trompador, 5 sous; a Joan Resnalles, tamborer, 5 sous; a Bernat

de Codinella, trompador, 5 sous (Cl, 77r); Corpus (cont.): a P. Gibert, cornamuser de l'Ametlla, 5 sous; a Bernat Calderó, temorer, 4 sous; a Joan Forner, trompador, 3 sous (Cl, 77v); Corpus (cont.): Antoni Esteve, Antoni Badoç, P. Badoç, Ferrer Badoç, tots de Ciutadilla, per trompar vigília i Corpus reben 1lliura i 13 sous (Cl, 80r); (22 maig) a Joan Jutglar, Francesc Ros i Joan Cortells, xirimillers o ministrers que han sonat al gran mercat, 4 lliures 8 sous (Cl, 88v); Fira: (18 novembre) a Joan d'Almudéver, àlies Cara de plata, trompeta de la ciutat de Lleida, 2 florins (1 lliura 2 sous) per haver trompat; (17 novembre) a P. Col, trompeta de la ciutat de Manresa, 2 florins; (14 novembre) a Gabriel Cerveró, P. Prediosa (Pedrosa), trompadors, i Jaume Cerveró, tamorer, del lloc de Barberà, 44 sous (Cl, 90r); (28 novembre) a P. Joan, Domingo Ferran i Jaume Patau, ministrers o xirimiers de la ciutat de Lleida, per les fires, 9 lliures 18 sous (Cl, 91v i AC, 33v); (17 novembre) a Joan Nogués, trompeta de la ciutat de Manresa, 2 florins per trompar el temps de la fira (Cl, 92 r i v); (17 novembre) a Nadal Çaclusa (o Esclua), trompeta, 2 florins, i a Joan Gasset, trompeta, 2 florins per trompar a la fira (Cl, 92v i AC, 32r).

1440 (maig) Pere Pedrosa, Gabriel Cerveró, trompadors, i Jaume Cerveró, tamorer, de Barberà, sonaren al gran mercat (AC, 15v-16r); (12 maig) a Joan Borrech, àlies joglar, ministrer de la vila de Solsona, 16 sous per sonar la xeremia al gran mercat (AC, 16r); (13 maig) mestre Pere Joan i Jaume Patau, ministrers de Balaguer, sonaren les xeremies al gran mercat, 60 sous (AC, 16v); Corpus: missió als trompadors de Ciutadilla (DR, 83); Fira: sonaren Joan Nogués, trompeta de Manresa, Nadal Saclua, trompeta de Balaguer, Joan Gasset, de Tamarit (DR, 107r); (16 novembre) Gabriel Cerveró i Pere Pedrosa, trompadors, i J. Cerberó, tamorer, cobren quaranta-quatre sous de sonar a la fira (AC, 32v); (16 novembre) Pere Carbonell major i Pere Carbonell menor, trompadors, i Montserrat Claret, tamorer, del lloc de la Guardialada, cobren quaranta-quatre sous de sonar a la fira (AC, 33r); (16 novembre) Pere Gibert, cornamuser de l'Ametlla, cobra vuit sous de sonar la cornamusa a la fira (AC, 33r); (29 novembre) Jaume de la Faia, Pere Joan i Bernat de Marema, ministrers de Lleida, cobren divuit florins per haver sonat les xeremies a la fira (AC, 34v).

1441 Corpus: Pere de Sollonelles, notari, i altres que sonaren, 5 sous; a Ramon Batlle, pel beure als joglars que sonen davant la processó, 5 sous (Cl, 84r); a en Gibert, tamorer, per sonar la temor el jorn de Corpus, 5 sous (Cl, 84v); Fira de Sant Martí, Joan, Jaume Palau, Domingo, lloguer cavalcadures 2 sous, i en lloguen també per als sis joglars: Cara de Plata, Nadall, Franch Coll, Francí Gibert, Ramon Balle i Miquel Vidal, 4 sous (Cl, 92r); (17 novembre) a P. Carbonell, menor de dies, Montserrat Claret i altres, trompetes i joglars

que han servit la vila a les fires, 2 lliures 12 sous (Cl, 100v); (17 novembre) a Joan Almudéver, àlies Cara de plata, trompeta de Lleida, Nadal Salvà, trompeta de mossèn Joan Cortic, i altres, 4 florins per servir a les fires (Cl, 101r); (29 novembre) a Patau, Domingo, Ferrando, Joan, ministres o xeremiaires de Lleida, 18 florins (9 lliures 18 sous) per tocar les xeremies a la fira (Cl, 102v); (18 novembre) a Joan de Vallfort, tamborer del delfinat de França, 16 sous 6 diners per sonar la seva temora a la fira (Cl, 103r).

1442 (28 març) a Miquel Vidal, verguer i trompeta, 6 lliures per ser trompeta (Cl, 72v); (12 maig) Francí Gibert, tamorer de la vila, rep dues lliures com a salari anyal (Cl, 75r); (18 maig) a Gabriel Cerveró, Pere Pedrosa, trompadors, i Jaume Cerveró, tamorer del lloc de Barberà, 1 lliura 13 sous per sonar les trompetes i flabiols al gran mercat (Cl, 76v); (22 maig) a P. Gibert, cornamuser del lloc de l'Ametlla, 1 lliura 2 sous per sonar la cornamusa al gran mercat (Cl, 77r); (31 maig) Guimonet, que sonà la temora el dia que portaren la bandera a Sant Antoni, cobra 1 sou 6 diners (Cl, 79r); Corpus: a Ramon Batlle, verguer, pel beure dels joglars, 5 sous (Cl, 79r); (1 juny) Fullosa i Benet Fuster sonaren instruments de corda davant la custòdia, 5 sous (Cl, 79v); (1 juny) Antoni Salat i els fills d'en Benet Salver, barber, sonaren instruments de corda, 5 sous (Cl, 79v); (3 juny) Pere Gibert, de l'Ametlla, cornamuser, 5 sous (Cl, 79v); Corpus: Bartomeu Garcia, de l'Ametlla, sonà el flabiol i la temora, 5 sous (Cl, 80r); (2 juny) a Joan Forner, que sonà la trompa quan dugueren la bandera a Sant Antoni, 1 sou 6 diners (Cl, 80r); Festa per la victòria de Nàpols: (22 agost) a Pere Gibert, cornamuser de l'Ametlla -donats al seu fill, Francesc Gibert, tamorer-, per dos dies que tocà la cornamusa, 6 sous; a Joan Forner, trompeta, que tocà un dels dies, 2 sous 6 diners (Cl, 88v); (15 novembre) a Gabriel Cerveró, Joan Vidal, trompadors, i Jaume Cerveró, tamorer, del lloc de Barberà, 2 lliures 10 sous per sonar les trompes i temora a les fires (Cl, 94v).

1443 (3 juny) a Miquel Vidal, Francí Gibert i Ramon Batlle, trompetes i tamorer de la vila, per beure el jorn del gran mercat, 5 sous; (5 juny) i a Ramon Batlle, per quatre cavalcades per a dos trompetes i dos verguers que anaren cavalcant pel gran mercat, 3 sous 9 diners (Cl, 65r); (19 juny) a Ramon Batlle i Miquel Vidal, trompadors, i Francí Gibert, tamorer, del beure del matí de Corpus, 5 sous (Cl, 65v); (19 juny) a Joan Pasqual, escrivent, Salver, barber, i altres, sonadors d'instruments de corda, per sonar al Corpus, 5 sous; P. Fullosa, per sonar davant el Corpus, 2 lliures 6 sous (Cl, 66v); (8 juliol) a Talavera, tamorer, perquè sonà la temora el diumenge que mudaren la processó de Corpus (Cl, 67v); (1 agost) lloguen set joglars que sonaren i ballaren per celebrar

la bona nova de la concòrdia del Papa amb el Rei, i despenen -més les borres filades i l'oli pels farons- 2 lliures 14 sous 6 diners (Cl, 68r).

1444 (31 març) pagament de vint lliures a Miquel Vidal com a salari del present any, per ser veguer i fer les crides (Cl, 53r); (26 maig) a Ramon Batlle i Miquel Vidal, trompetes, i Françoi Gibert, tamorer de la vila, pel beure del gran mercat, 5 sous; i als mateixos més a Lluís de Canyelles, per les cavalcadures, 4 sous (Cl, 48v); (26 maig) a P. Gibert, cornamuser de l'Ametlla, 5 sous per sonar al gran mercat (Cl, 49r); a Gabriel Salver, P. Fullosa i en Baret, sonaren a la processó de Corpus, per a cordes, 6 sous (Cl, 51v); als mateixos, pel beure de matí, 5 sous; a Ramon Batlle, Miquel Vidal i Francí Gibert, pel beure de matí, 5 sous; a P. Gibert, de l'Ametlla, cornamuser, 5 sous; a Bartomeu Garcia, tamorer, que sonà davant la processó, 5 sous (Cl, 52r); a Joan Almudéver, àlies Cara de plata, trompeta de la ciutat de Lleida, 22 sous, per tocar al mercat (AC, 17v); a Pere Gibert, cornamuser, Bartomeu Garcia, tamorer del lloc de l'Ametlla, i Jaume Gener i Joan de Puigsabró, trompeters de Cervera, 44 sous per sonar al mercat (AC, 17v-18r).

1447 (10 febrer) a Damià Ponç, barber, pel preu d'una «tube, sive trompa plana» per a la vila, 44 sous (AC, 5r); (26 maig) a Simó Sagarra, cornamuser de Montornès, i Ramon Sagarra, tamorer, fill seu, 18 sous per sonar al gran mercat (AC, 14r); (13 novembre) a Gabriel Cerveró, Pere Pedrosa, trompadors, F. Coloma, tamorer, i Bartomeu Pinyana, cornamuser, de Sarreal i de Barberà, 4 florins per servir a la fira (AC, 27v); (13 novembre) a Llorenç Soler, trompador, Joan Aribau, trompador, de Clariana, i Jaume Riera, trompador de Copons, 3 florins per servir a la fira (AC, 27v); (13 novembre) a Jaume Patau, cornamuser, Bernat Sedacer, trompador, de Balaguer, Bernat Millà, de Tàrraga, i Pere Batlle, cornamuser de Camarasa, 4 florins per servir a la fira (AC, 28r); (13 novembre) a Ramon Sagarra, cornamuser, i Simó Sagarra, fill, tamorer, de Montornès, 2 florins -22 sous- per servir a la fira (AC, 28r); (14 novembre) a Pere Gibert, cornamuser, i a Bartomeu Guàssia (Garcia ?), de l'Ametlla, 22 sous per servir a la fira (AC, 29v); (14 novembre) a Jaume de Veciana, trompador, Domènec Ferrando, ministrer, i Mateu Turca, ministrer, de Lleida, 4 florins per servir a la fira (AC, 30r).

1448 (14 novembre) a Gabriel Cerveró, Pere Pedrosa, trompadors, Jaume Cerveró, tamorer, i Bartomeu Albinyana, cornamuser, de Barberà, 4 florins per sonar a la fira (AC, 24r).

1449 (23 maig) a Francesc Gibert, tamorer de Cervera, 6 sous de pensió de censal (AC, 15r); (27 maig) a Gabriel Cerveró, trompador, Jaume Cerveró, tamorer, i Joan Pellicer, trompador, de Barberà, 2 florins -22 sous- per la servitud

al temps del gran mercat (AC, 15r).

1450 (16 gener) a Francí Gibert, tamorer de la vila, 2 lliures pel salari del present any (Cl, 71v); (3 febrer) Miquel Vidal, trompeta de la vila (Cl, 72r); (3 juny) a Ramon Batlle, pel beure del matí de Corpus, 5 sous; a Fullosa, Salver i Antoni Salat, per cordes pels llaüts que sonaren davant la custòdia, 5 sous; i uns altres 5 sous pel beure del matí (Cl, 78v); (18 juny) Montserrat Claret, de la Guardiollada, tocà la trompa per Corpus, 4 sous (Cl, 79v); (25 juny) Jaume Giner, del portal del Pou, tocà la trompa, 4 sous (Cl, 79v).

1452 (5 febrer) a Jaume Guim, Joan de Puigsabró, trompadors, i Bartomeu Guassia, tamorer, 3 lliures 6 sous per servir a la fira l'any passat (Cl, 65r); (23 maig) a Ramon Segarra, cornamuser, Llorenç de Santapau i Joan Vidal, trompadors, Guillem Muntaner, tamorer, que tocaren tres dies al gran mercat, 1 lliura (Cl, 66v); (16 juny) Antoni de Solanelles pinta tres cérvols als penons, per 2 lliures 9 sous 6 diners (Cl, 67r); Corpus: (9 juny) Ramon Batlle i Miquel Vidal, trompetes, pel beure del matí, 5 sous (Cl, 67v); (26 agost) a Pere Fullosa, que sonà davant el Corpus, 3 sous 3 diners (Cl, 73r); (14 novembre) Guillem Martín, trompeta de Lleida, 22 sous per sonar a la fira, i Francesc Plana, Pere Galtanell i Joan Boixadors, joglars de Vilafranca, 2 lliures 15 sous pel sonar de la fira (Cl, 78v); (14 novembre) a Bernat Joan, Joan Pelicer, Bernat Messeguer i Bortomeu Albeyaya, de Barberà i de Çarral, 1 lliura 9 sous per sonar a la fira (Cl, 78v); (14 novembre) a Ramon Santapau, Llorenç Santapau, Pere Montornès, de Guimerà i de Çarral, 1 lliura 2 sous per sonar a la fira (Cl, 78v); (s. d.) a Gabriel Salver, que sonà davant el Corpus, 3 sous; Antoni Salat sonà davant el Corpus, 3 sous 4 diners (Cl, 80r); (s. d.) a Antoni Salat 3 sous 4 diners (Cl, 80r).

1453 (22 maig) a Ramon Segarra, cornamuser de Montornès, 27 sous i 6 diners per servir a la vila la festa de Corpus i el mercat (AC, 11v); (maig) a Jaume Gener, Joan de Puigsabró, trompetes de la vila de Cervera, i Bartomeu Garcia, tamorer de l'Ametlla, 66 sous perquè serviren a la gran fira i mercat de l'any passat -àpoca ratllada- (AC, 12r); (25 maig) a Ramon Batlle, Miquel Vidal i Jaume Vidal, i a Francí Gibert, tamorer, pel beure del matí del gran mercat, 5 sous; i pel lloguer de les quatre cavalcadures, 3 sous 4 diners (Cl, 78v); a Ramon Batlle, pel beure del matí de Corpus, 5 sous (Cl, 79r); (15 juny) a Fullosa, i per ell a Berenguer Miquel, per sonar davant el Corpus, 3 sous 4 diners; Antoni Salat sonà davant el Corpus, 3 sous 4 diners (Cl, 79v); i Gabriel Salver, altres 3 sous 4 diners (Cl, 80r); (14 novembre) a Joan Vidal, Llorenç Santapau, trompetes de la vila de Sarra, Simó Segarra, cornamuser, i Ramon Segarra, tamorer, del lloc de Montornès, 44 sous per sonar al present

mercat (AC, 31r).

1454 (21 juny) a Bartomeu Garcia, cornamuser de l'Ametlla, 10 sous perquè serví amb el seu fill Bartomeu Garcia, que tocava tamor i flabiol, el dia del gran mercat i el dia de Corpus (AC, 11r).

1456 (6 març) a Jaume Gener i Joan Puigsabró, trompadors de Cervera, 44 sous per sonar al mercat (AC, 5r); (12 novembre) a Dalmau Claramunt, trompeta de Vilafranca, 10 sous per tocar la trompeta a la fira (CI, 17r).

1457 (3 novembre) a Francesc Gibert, trompeta de Cervera, 15 sous de salari (AC, 17v); (30 novembre) a Rafel Miró, cornamuser, i Miquel Torres, tamorer, del lloc de Granyena, 8 sous per sonar el dia de Corpus (AC, 21v).

1459 a Joan Nogués, trompeta, 13 sous per la servitud de la fira de Sant Martí i del dilluns; a Dalmau, trompeta, pel diumenge de Sant Martí, 12 sous; a Ramon Sagarra i son fill, el jorn de Sant Martí, 11 sous; a Pere Pedrosa, de Verdú, Francí de Santapau i Antoni de Santapau, tamorer, pel jorn de Sant Martí, 16 sous i 6 diners; a Joan Benet i Joan Pellicer, trompadors, i Francesc Coloma, tamorer, per Sant Martí, 16 sous i 6 diners; a Antoni Bou, tamorer, d'avisar el dissabte a Igualada, 13 sous; a Martín de Montmagastre, tamorer, serví el dilluns de Sant Martí, 3 sous (R, 58r).

1460 Joan Mir, paer, anà a la fira de Verdú, per fer honor, juntament amb alguns prohoms; paguen 2 sous i 4 diners a certs joglars que sonaren a la posada, i quatre sous per les cavalcadures de Ramon Batlle i Francí Gibert, trompes, que acompanyaren els paers (R, 78r); (29 maig) a Joan Dalmau, trompeta, habitant de Tàrrega, 11 sous per sonar dos dies al gran mercat (AC, 19v); Corpus: Pedro d'Alcaudete, viola, 4 sous; Guerau Roig, viola, 4 sous; Joan Benet, guitarra, 4 sous; Joan Salat, viola grossa, i un tamborino, 3 sous (R, 84v i CI, 109v); (novembre) a Francesc Gibert, tamorer de la vila de Cervera, 40 sous per ser tamorer de la vila (AC, 50r); (9 desembre) a Dalmau Claramunt, corredor de la vila, setze sous i mig per sonar amb la seva trompa a la vinguda i eixida del príncep (R, 105v).

1461 (19 maig) Ramon Segarra i son fill sonaren el dia del gran mercat amb les temors, reben 5 sous (CI, 54v); (19 maig) Rafel Miró tocà la cornamusa, 2 sous 6 diners (CI, 54v); (18 maig) a Joan de Puigsabró, verguer i trompeta de la vila, sou de 8 lliures (CI, 54v); (26 agost) a Ramon Segarra, temorer de Montornès, 11 sous per sonar la cornamusa i la tamor un altre a la festa de la concòrdia del senyor rei i el primogènit (CI, 67r i R, 134v); a Joan Segarra i Ramon Segarra, tamorer i cornamuser, joglars, per nou jorns que han sonat el mes de la fira, 1 lliura 7 sous 6 diners (R, 144r).

1478 (29 setembre) a Cebrià Miró, tamorer de Granyena, per sonar el dia

de Corpus i el de la festa del primogènit, 12 sous 6 diners (AC, 31v); (5 desembre) a Rafel Miró, cornamuser de Granyena, per tocar dos dies fent alimares pel primogènit, 7 sous 6 diners (AC, 39v).

1479 (11 juny) a Rafael Miró, cornamuser de Granyena, a ell i al seu germà, per sonar al Corpus, 8 sous (AC, 58v); (17 setembre) a Bernat Guàrdia, sastre i tabaler de Cervera, per tocar un tabal el dia de Corpus, 8 sous (AC, 64r).

1480 (15 novembre) a Llorenç Santapau, trompeter, i Ramon Serraga (Segarra ?), cornamuser, 36 sous per quatre dies que sonaren a la fira (AC, 20r).

1481 (23 juliol) a Miquel Comalada, campaner i trompeta de la vila, primeres terces del salari de tocar les hores diurnes i nocturnes, i de fer les crides, 13 lliures (Cl, 33v-34r).

1484 a Benet Guàrdia, sabater i tabaler, 1 lliura de salari per sonar a Corpus, a la fira, al gran mercat i altres (R, 66r).

1485 (11 maig) condueixen en verguer de la vila el trompeta Gabriel Tolrà, li assignen salari anyal de dotze lliures per les crides que li manaran i per sonar al gran mercat i a la fira, i li passen la verga que tenia Mateu Folquet (R, 101r); (13 agost) a Jaume Veciana, amb quatre més, per sonar instruments de corda a la processó de Corpus, al costat de la custòdia, 20 sous (R, 106r i AC, 16r); Llorenç Santapau, trompeta de Sarral, i el seu fill, trompeta, i Vidal de Riudovelles i un altre, l'un tamborino i l'altre cornamuser, cobren setze sous per haver sonat el jorn de Sant Martí -fira- (R, 123v); a Cebrià Font i altres que han sonat cornamuses i tamborino i trompetes als mercats de la fira i els dies de Sant Martí i Sant Andreu, dues lliures i mitja (R, 126v).

1486 juglars de Corpus: els Trilles de Llorac, els Segarres de Montornés i Anglesola de la Torra, sonaren els Trilles i els Segarres amb les cornamuses i els tamors (R, 60r); (11 desembre) a Antoni Vidal, cornamuser de Riudovelles, Antoni de Santapau i el seu fill, Llorenç de Santapau, trompetes, deu sous per haver sonat el jorn de Sant Martí, fira de la vila (R, 85v); (12 desembre) a Cebrià Miró i Rafel Miró, cornamuser i amb la tamor, i pels trompetes que han sonat el jorn de Sant Martí, els dies de mercat de la fira i el jorn de Sant Andreu, dues lliures i dotze sous (R, 86r).

1487 (17 abril) als germans Joan Trilla i Pere Trilla, cornamuser i tamorer, juglars de Llorac, 30 sous per sonar a les festes de Pasqua i altres jornades (Cl, 27r i R, 117v-118r); Corpus: (14 maig) a Anglesola de la Torra i el seu fill, juglars, perquè sonaren davant la processó, 3 sous (Cl, 29v); Corpus: (28 juliol) a Garcia Ferrer, tamborino, que sonà davant el Corpus, 5 sous (Cl, 31v); (30

novembre) als germans Pere Trilla i Joan Trilla, tamorer i cornamuser, joglars de Llorac, a compliment de les quatre lliures que els dóna la vila per sonar els dies de Pasqua, Corpus, Santa Maria d'agost i tot el mes de la fira, 2 lliures, 10 sous (Cl, 40r i R, 117v-118r).

1488 Corpus: (20 agost) a Garcia, tamborino, que sonà davant el Corpus a la processó, 5 sous (Cl, 26v); (27 juny) als Miró, joglars de Granyena, per sonar al Corpus, vuit sous més despesa (R, 180v-181r); Fira de Sant Martí: «dos tanborinos ben abillats ab gipons e sayos de seda, los quals, sonant e cantant, nos acompayaren e a tota la cavalcada lo dia de Sent Martí, ffira de la vila de Cervera, los quals tanborinos feren gran honor a la vila», cobren 12 sous (Cl, 30r); (28 novembre) a Antoni Vidal, de Riudovelles, i Antoni Santapau, de Tàrraga, joglars, 50 sous per sonar el mes de la fira (Cl, 31r i R, 205v-206r).

1489 (27 novembre) a Llorenç Santapau, trompeta de Sarreal, Antoni Santapau, tamorer de Tàrraga, i Antoni Vidal, tamorer de Riudovelles, 62 sous per tocar els dies que se celebrà el mercat, el present mes de novembre (R, 72v-73r i AC, 24v); (3 desembre) a Gabriel Tolrà, verguer de la paeria, 12 sous i 9 diners per trompar amb els altres joglars el mes de la fira proppassat (R, 68v-69r); (21 desembre) a Joan Garriga, cornamuser de Pinós, i Joanot Gangollet (o Gangolet), tamorer d'Ardèvol, per cinc dies que passaren a la vila per «sonar e jutglaregar racione de les alimares e alegries quas fecit dicta villa Cervarie pro victoria quam dedit Deus dominus noster potentissimo domino Aragonum regi in submittendo dominacioni et magestati suis civitatem de Bassa et alias civitates, villas et castra ac fortalicia regni Granate», 33 sous (AC, 28r); i a Jaume Rocamora, trompeta, per tocar amb els joglars, 8 sous (AC, 28r).

1490 (29 maig) a Jaume Rocamora, teixidor de lli, una mitgera de forment -val onze sous- per haver trompat a les alimares per la conquesta d'Almeria (R, 107v-108r i AC, 38r); Corpus: (el dia de Corpus) a Pedro, tamborino, 5 sous; a Alonso Joan, tamborino, 5 sous; a Joan de Clarinyà, llaüt, 5 sous, tots tres sonaren davant la custòdia; a Antoni Anglesola, cornamuser, 2 sous; a Antoni Bequa, tabaler, 3 sous; a mestre Garcia, tamborino, que sonà davant el Corpus, 5 sous (Cl, 30v); a Miró de Granyena, cornamuser, que sonà el dia de Corpus, 4 sous; i a son companyó, que tocava la tamor, 4 sous (Cl, 39r); (22 desembre/novembre) a Andreu Segarra, del lloc de Montornès, joglar, 36 sous perquè ell amb la cornamusa i un germà seu tamborer han sonat la vigília de Sant Martí i el dia, i l'endemà, i tots els dies de mercat del mes de la fira (R, 130v-131r i Cl, 51r).

1491 Corpus: Antoni Beca, peraire, per tocar el tabal davant Corpus, 3 sous 4 diners; mestre Garcia, tamborino, per tocar davant la processó, 5 sous; un missatger d'en Malgosa, tamborino, 2 sous (Cl, 43r); (13 setembre) al cornamuser que sonà a Corpus, 4 sous (Cl, 43v); a Gabriel Trilla, de Llorac, que sonà davant la processó de Corpus, 4 sous (Cl, 44r); a Antoni Becha, que tocà el tabal a la crida de la fira, 1 sou (Cl, 44r); despenen 17 sous 6 diners en dotze cordons de seda groga i vermella per a les trompes de la vila (AC, 19r); (12 desembre) a Joan Trilla, joglar del lloc de Lorach, 36 sous per sonar el mes de la fira amb la cornamusa, juntament amb son germà, Gabriel Trilla, tamorer (Cl, 32r i R, 177v-178r); al sènyer en Gonçalbo, tamborino, perquè tocà el dia de la fira, 3 sous 4 diners (Cl, 44v).

1492 (8 febrer) a Antoni Becha, tabaler, que ha sonat el tabal a les alimares de la conquesta de Granada, 7 sous 6 diners (Cl, 44v); (3 febrer) a Cebrià Miró i Rafel Miró, joglars, per cinc dies que han sonat a les alimares de Granada, 1 lliura 12 sous (Cl, 45r); (20 febrer) a Joan Trilla, joglar de Llorac, a ell i el seu germà pels cinc dies que sonaren a les alimares per la conquesta de Granada, 1 lliura 12 sous (Cl, 45v); a mestre Garcia, tamborino, perquè sonà davant la custòdia a la processó que es féu per les alimares de la conquesta de Granada, 5 sous (Cl, 58r).

1494 a Joan Trilla, joglar, 3 sous 1 diner per la despesa als joglars que sonaren davant la processó el dia de Corpus (Cl, 33v); (20 maig) a Joan Trilla i son germà, joglars, 18 sous perquè sonaren el dia de Corpus (Cl, 34r); a Garcia, tamborino, 5 sous per visitar malalts i cosir morts (Cl, 37r); Corpus, Joan Rubert sonà davant la custòdia, 4 sous (Cl, 46v)

1495 Corpus: Mateu Cano, de Gascunya, per tocar un rabeu davant la custòdia, 2 sous; Rafel Miró, de Granyena, i Antoni Santapau, de Tàrraga, joglars, han tocat per la vila el dia de Corpus, 8 sous (Cl, 18v); (18 juny) a Rafel Miró, de Granyena, i Antoni Santapau, de Tàrraga, flabiolers, 8 sous per sonar al Corpus (AC, 12r); Corpus: Garcia, tocar davant custòdia, 5 sous (Cl, 19v); (30 novembre) a Rafel Miró, de Granyena, i Antoni Santapau, de Tàrraga, joglars, 30 sous per tocar el dia de Sant Martí i tots els dies de mercat (Cl, 29v).

1496 Corpus: mestre Guarcia, temborino, tocà davant el Corpus, 3 sous 6 diners (Cl, 57v).

1497 Corpus: (4 desembre) a Antoni Joan Guardiola, cornamuser de la Cardosa, i Mateu Far, tamorer de Bellveí, per tocar a la processó i per tocar a ballar dit dia, 11 sous (Cl, 26v).

1499 Corpus: Jaume Rocamora, verguer, 2 sous (AC, 23r).

1500 (25 juliol) Llorenç Clofent, trompeta, ha vingut per quedar-se a la vila

i demana socors al Consell; determinen que els paers hi parlin i, si es fa veí, li paguin el lloguer de la casa (C, 50r).

1501 Corpus: (16 juny) a Joan Patau, de Bellveí, joglar, i company, per sonar a la processó i tot el dia, 12 sous (Cl, 27r); Corpus: (17 agost) a Pere Atiel, tamborino, sonar a la processó, 1 sou 6 diners (Cl, 29v); Corpus: mestre Garcia, farrer, tamborino, sonà davant la custòdia, 3 sous (Cl, 47r); Corpus: llogaren tres joglars, 15 sous; Peirot tocà el tamborino, 2 sous; uns joglars de Bellver, 10 sous; quatre sonadors d'instruments de corda, 12 sous (R, Lxxxv r); despesa als joglars el dia de Corpus en pa -2 sous-, vi -dos sous- i carn -4 sous 6 diners- (R, 56r); (30 octubre) a Llorenç Clofent 1 lliura 4 sous per trompar a totes les crides de les festes anyals i tot el temps de la fira (R, 40v-41r).

1502 Corpus: (30 maig) als tres joglars, 15 sous; a Peirot, per tocar el tamborino, 2 sous; als joglars de Bellver, 10 sous; a quatre sonadors d'instruments de corda, 12 sous (R, 84v i 85r); (10 desembre) a Llorenç Clofent, joglar, per sonar ell i Joan Anguera el dia de la fira i els mercats de la fira, 1 lliura 8 sous (R, 102v-103r).

1503 joglars que sonaren a l'entrada del príncep: Rafel Miró i Antoni Miró, de Granyena, Antoni Santapau, de Tàrraga, i Llorenç Cloffén, de Cervera, dos dies a raó de 3 sous per dia cada un; Joan Anglesola i Joan Anguera han sonat només un dia, 6 sous (R, 123r); Antoni Joan Guardiola i Antoni Miró de Granyena, sonar tamor i cornamusa tot el temps de la fira, 30 sous (AC, 16v); Corpus, joglars que han sonat davant la processó: Joan Porta, de Bellveí, 5 sous; Mateu Far, de Bellveí, 5 sous; Antoni Miró, de Granyena, 5 sous; Joan Guardiola, de la Cardosa, 5 sous (R, 135r).

1505 (15 agost) a Pere Miró, «tubicinador ville Cervarie», per tocar el dia de Santa Maria d'agost present amb cornamusa i tamborino, i per la despesa, 19 sous 11 diners (AC, 14v).

1506 Corpus: sonen joglars i tamborinos (Cl, 13v i AC, 7r).

1508 Corpus: dos tamborinos han sonat davant la processó, 4 sous, i dos músics que han sonat davant la custòdia, 6 sous (R, 79r); Corpus: dos parells de joglars i despesa, 1 lliura 19 sous 10 diners (R, 131r).

1509 Corpus: lloguer de dos parells de joglars (R, 130v i 131r); (1 desembre) a Jaume Segarra, joglar de Montornès, i el seu germà Andreu, que sonaren cornamusa i flabiol tot el mes de la fira, 1 lliura 15 sous (Cl, 23r); (22 agost) Bernat Bramon proposa substituir en Rocamora, que no pot trompar bé (C, 45r i v).

1510 (8 febrer) a Jaume Segarra, de Montornès, i Joan Anglosa, joglars, per

sonar a les alimares de la presa de Bogia, 1 lliura (R, 154v-155r); Corpus: (15 juliol) a Bernat Torrent, barber, sona viola davant custòdia, 3 sous; (3 agost) a Peirot Atiell, sona flauta i tamborino davant la custòdia, 2 sous; (15 juliol) a Joan Vendrell, paraire, sona viola, 3 sous; (23 juliol) al senyor Salvador Matoses, sona viola, 3 sous (Cl, 27v); Corpus: dos parells de joglars i despesa, 1 lliura 11 sous 6 diners (R, 161r); (20 agost) Antoni Roca, flabioler cerverí, cobra onze sous «del jutglaregar» per Santa Maria d'agost (AC, 4r); Antoni Roca, paraire de Cervera, i Mateu Far, llaurador del lloc de Bellveí, 34 sous perquè han sonat a la fira de Sant Martí i al retorn de Sant Tomàs (Cl, 23r i v).

1511 Corpus: dos parells de joglars, per sonar davant el Corpus i tot el dia, 1 lliura; dos homes que sonaren un tamborino i una flauta davant el Corpus, 4 sous; tres homes que sonaren violes davant el Corpus, 9 sous; sonar un tabal i lloguer, 1 sou; a l'home que sonà el tabal per la crida, i el dia de Corpus, 4 sous (R, 48r); (20 agost) a Antoni Teixidor 15 sous del pagament fet als joglars que sonaren el dia o festa de Santa Maria d'agost -onze sous de salari i quatre sous de la despesa- (R, 52v i 53r).

1512 Corpus: (15 juliol) a Joan Vaell, 2 sous; (22 juliol) Pere Atiell, que tocà tamborino i flauta, 2 sous (Cl, 25v); (15 octubre) a Vendrell, paraire de Cervera, sonar davant Corpus, 3 sous; (22 novembre) a Joan Gibert, de sonar davant la custòdia, 3 sous (Cl, 26v); (15 novembre) a Salvador Matoses, que sonà davant la custòdia, 3 sous (Cl, 27r); (3 desembre) a Anthoni Roca, paraire, 15 sous per sonar en el temps de la fira (Cl, 21r); (10 desembre) a Mateu For (o Sor), joglar de Bellveí, per sonar la cornamusa per la vila durant el mes de la fira, 15 sous (Cl, 22 r/v i R, 124v-125r); (17 desembre) a Jaume Rocamora, verguer, quatre lliures, sis sous i vuit diners a compliment de les tretze lliures anyals que rep per l'ofici (Cl, 20v).

1513 (27 maig) pagament de vint sous de salari a dues parelles de joglars i vuit sous per la despesa, per haver sonat a la festa de Corpus (Cl, 23r i R, 157v-158r); Corpus: (27 juny) a Joan Vendrell, sonar viola davant la custòdia, 3 sous (Cl, 34v); Corpus: (26 juny) a Joan Gibert, de Cervera, per sonar la viola davant la custòdia, 3 sous; (27 juny) a Salvador Matoses, per sonar la viola davant la custòdia, 3 sous (Cl, 35r); als joglars i un negre que sonaren el dia de Sant Tomàs, 5 sous (Cl, 36v); (15 desembre) a Mateu For, de Bellveí, 1 lliura i 10 sous per haver sonat amb Antoni Roca el temps de la fira de Sant Martí de l'any present, i sonar també per Sant Tomàs (R, 210v-211r); (18 desembre) dos diners de fer sonar els tabals a la fira de Sant Tomàs (R, 215r).

1514 Corpus: (14 juny) al trompeta de Tàrrega, per sonar a la processó, 3 sous (Cl, 22r); Corpus: (14 juny) al trompeta de Verdú, 3 sous; a un negre que

sonava un tabal davant la processó, 3 sous; a mestre Cristòfol, timpanista, per sonar davant la custòdia, 3 sous; Peirot Atiell, per sonar el tamborino davant la processó, 2 sous (Cl, 22v); Corpus: (20 agost) al fill de madona Venrella, que sonà la viola prop de la custòdia, 3 sous (Cl, 23r); Corpus: a Bernat Bremon, verguer, que sonà la trompeta a la processó, 3 sous (Cl, 23v); (8 agost) a Antoni Roca, paraire i joglar, pel lloguer de dos parells de joglars que sonaren al Corpus, 20 sous (AC, 9v i R, 27v-28r); Corpus: Salvador Matoses, sonar la viola prop de la custòdia, 3 sous (Cl, 24r); a mestre Cristòfol, timpanista, per sonar davant els senyors paers a la cavalcada de la fira de Sant Martí, i de Sant Tomàs, 6 sous (Cl, 24r); (18 agost) despeses en menjar als joglars de Corpus -13 sous 1 diner- i de Santa Maria d'agost -15 sous 3 diners- (R, 28v i 29r); (23 desembre) a mestre Espinosa, verguer, 2 sous pel lloguer de dos tabals i per dos minyons que els feren sonar el dia de Sant Martí (R, 47v i 48r).

1515 (30 març) a Pere Trilla, joglar del lloc de Llorac, 17 sous perquè sonà amb Antoni Miró, del lloc de Granyena, el mes de la fira de Sant Martí i el dia de Sant Tomàs de l'any passat (R, 68v i 69r); Corpus: (24 juny) a Joan Roca, paraire, joglar cerverí, i company, 12 sous (Cl, 23v i R, 77v-78r); Corpus: (16 juny) a mestre Cristòfol, timpanista, per sonar davant la custòdia, 5 sous (Cl, 42r); Corpus: (16 juliol) a Perot Atiell, que sonà un tamborino, 2 sous (Cl, 42v); (22 agost) a Joan Peris 12 sous per uns joglars que han sonat el dia de Nostra Dona d'agost, i 4 sous per la despesa que han fet durant aquest dia (R, 91v i 92r); (15 desembre) a Antoni Rocamora, paraire, joglar, 1 lliura 10 sous per sonar ell i el seu company la temor i la cornamusa el dia de la fira de Sant Martí (R, 105v i 106r).

1516 (4 abril) a Antoni Miró, joglar de Granyena, 17 sous per haver sonat amb en Trilla, de Llorac, per la fira de Sant Martí i la de Sant Tomàs de l'any 1514 (R, 130v i 131r); Corpus: (20 maig) a dos fadrins que sonaren tabals per fer la crida, 1 sou (Cl, 20r); Corpus: (27 juny) a Antoni Roca, tamborino, per sonar davant la custòdia, 3 sous; a Anglesill, de Vergós de Ribera, per sonar davant la custòdia, 3 sous; (7 juliol) a Peirot Atiell, per sonar davant la custòdia, 2 sous (Cl, 20v).

1517 Corpus: (2 juny) a Joan Duran, tamborino, per sonar davant la custòdia quan dansava l'àguila, 3 sous (Cl, 20r).

1518 (22 desembre) Joan Anglola, joglar del mas de la Olzina, i Andreu Segarra, joglar del lloc de Carbesí, cobren 1 lliura i 7 sous per sonar a les fires (R, 59v i 60r).

1519 (22 desembre) a Andreu Segarra i Joan Anglesola, joglars i sonadors de cornamusa, 1 lliura i 9 sous per haver sonat el dia de la fira de Sant Tomàs i

l'endemà (R, 103v i 104r).

1520 (13 juny) 1 lliura a dos parells de joglars que han sonat el dia de Corpus davant de la custòdia, i 2 sous a Peirot Atiell per sonar amb un tamborino (R, 130v i 131r); (22 desembre) per sonar el dia de Sant Tomàs, 4 sous als joglars i 1 sou a quatre minyons que tocaren els tabals (R, 155v i 156r).

1521 (22 desembre) a Joan Anglola de la Torra i Andreu Ridoure, de Montoliu, joglars, 28 sous perquè han sonat el dia de Sant Martí, tot el temps de la fira, el dia de Sant Tomàs i l'endemà (R, 53v i 54r).

1522 (21 març) a Joan Anglola del Mas i Andreu Ridaure, de Montoliu, joglars, per les fires de Sant Martí i Sant Tomàs amb tots els mercats, 28 sous (R, 72v i 73r).

1524 (27 maig/ 8 agost) a Joan Carulla, joglar del lloc d'Amorós, 26 sous per haver sonat amb el seu company a la fira de Sant Martí i de Sant Tomàs de l'any proppassat (R, 40v i 41r i Cl, 20v); Corpus: (20 juliol) a Pere Atiell, que sonà el tamborino davant la custòdia, 2 sous (Cl, 32r).

1525 (16 juny) a Joan Anglola, joglar de Pomar, 16 sous per haver sonat amb el seu company a la processó de Corpus (R, 95v i 96r); (25 desembre) per dos trompetes que tocaren a l'església major el dia de la festivitat de la Concepció, a l'ofici divinal i missa major, 8 sous (R, 122v-123r).

1527 Corpus: (24 juny) dos parells de joglars i tres músics (Torranova, Carnicer, fuster, i el fill d'en Pere Armengou, blanquer) que tocaren les violes davant de la custòdia, 2 lliures 17 sous (R, 36r i AC, 11r); (24 desembre) als joglars que han sonat la mesada de la fira de Sant Martí a Sant Tomàs, 30 sous (R, 62v i 63r).

1528 Corpus: (27 juny) a Cristòfol, tamborino, que sonà davant la custòdia, 3 sous, i per sonar a l'església major, a les octaves de Corpus, 3 sous (Cl, 31r).

1535 (31 agost) als trompetes de Celés, dos dies, 2 lliures; als joglars d'Artesa, per dos dies, 2 lliures; als joglars de la Curullada, per dos dies, 1 lliura 4 sous; dos fadrins sonaren els tabals, 1 sou; un pobre ha sonat un rabeu, 1 sou, tots a les alimares de la presa de la Goleta i de la ciutat de Tunis (R, 100r).

1536 Corpus: Monfalcó, músic, per sonar el títano davant el Corpus, 10 sous (R, 129v i 130r); Corpus: dos parells de joglars (R, 130v-131r).

1537 (28 febrer) a Joan de Monfalcó, músic, per sonar en el present que portaren al monestir de Sant Francesc, que celebrava capítol, 10 sous (AC, 6r); (9 octubre) a Duran Nayret, fuster, 10 sous per una post de noguer per fer dos «ataballs» (R, 210v i 211r); (12 novembre) a Rafel Miró, «agricola loci de Granyena», per sonar el dia de Sant Martí i l'endemà, amb el seu company, 12

sous (AC, 21v).

1538 (23 febrer) a Rafel Xacon, trompeta i verguer, 8 lliures per la soldada de verguer i per cridar l'oració de les ànimes de Purgatori (R, 30v i 31r); Corpus: (11 agost) lloguen dos parells de joglars i dos tabalers, 3 lliures 6 sous (R, 61v-62r); Corpus: Francesc Toranova, sonar viola, 3 sous (Cl, 29v); Corpus: Cristòfol Guerau, el fill de mestre Antoni de Pomar i Toni Janer, per sonar viola davant la custòdia, 3 sous cada un (Cl, 30r); Corpus: Bartomeu Saurina, verguer, sonà la trompa, 3 sous (Cl, 30v); Corpus: Xacon, trompeta, tocà a la processó, 3 sous; mestre Joan Rila, mestre d'estudi (?), per sonar per cantar, 5 sous (Cl, 31r); Don Xacon, trompeta i verguer (R, 62r); na Esperança Segura, per cantar, 2 sous (Cl, 32r).

1539 Corpus: (15 juny) a Jaume Carnicer, boter, que sonà una viola davant la custòdia, 3 sous (Cl, 13v); Corpus: (15 juny) a Francesc Torronova, que sonà una viola davant la custòdia, 3 sous; al senyor Jaume Perelló i el senyor Bartomeu Saurina, verguer, que sonaren cada un tamborino i flauta a la processó, 6 sous (Cl, 17r); Corpus: (27 juny) a Francesc Mestre, que sonà tamborino i flauta a la processó, davant la custòdia, 3 sous; (16 juny) a Rafel Xaquon, que sonà el pífero davant la custòdia, per dansar l'àguila, 3 sous (Cl, 18v).

1540 (7 desembre) a Francesc Biosca, jogar, del lloc de Talavera, 1 lliura i 16 sous per haver sonat amb un companyó i un fadrí amb un «atabal gran» el dia de la fira de Sant Martí i els mercats següents durant tot el mes de la fira (R, 237v i 238r); (17 desembre) dues «parpelleres per los atambors» 6 sous 6 diners, i filadís per a les banderes de les trompetes 13 sous (R, 238v i 239r).

1542 Corpus: (14 agost) al senyor Llorenç Torranova, que sonà davant la custòdia, 3 sous (Cl, 16r); Corpus: (23 desembre) a Cristòfol Guerau, que sonà davant la custòdia, 3 sous (Cl, 16v); Corpus: Antoni de Gomar sonà un taberret davant la custòdia, 3 sous (Cl, 15r); (10 juny) a Joan Porta, calceter, 30 sous per la despesa «à feta a sis presonatges que són los jutglàs, lo dijuni a vespre del Corpus per lo dia del Corpus» (Cl, 22bisv).

1543 Corpus (25 maig) salari i despesa a dos parells de joglars, 3 lliures 8 sous (AC, 13v).

1544 Corpus: senyor Tomàs Carnicer, de tocar el tabal, 4 sous; senyor en Mestre, el seu fill tocà el tabal, 4 sous (Cl, 46r); Corpus: al fill del senyor Armengol, de tocar el tabal, 3 sous; senyor Torranova, de tocar la viola, 4 sous (Cl, 47r); Corpus: (30 juny) lloguer dels joglars, tres ducats d'or (AC, 13r); i (20 juliol) despesa d'aquests joglars, 28 sous (AC, 15v); (9 desembre) al senyor Antoni Roca i el seu company Pere Masip, joglars, 30 sous per haver sonat a la fira de Sant Martí, tots els mercats de la fira i el dia de Sant Tomàs (R, 89v i 90r).

1545 Corpus: (11 juny) a Pere Domènec i Joan Perelló, joglars, 1 lliura 9 s. (R, 134v-135r i AC, 8r); Corpus: a Sisquet, 12 sous; a Tomàs Carnicer, 7 sous (R, 138r); Corpus: a Jaume Cisquet, joglar, i Tomàs Carnicer, per la despesa, 19 sous (AC, 9v); (27 novembre) a Antoni Roca, joglar, i a Massip, son company, 1 lliura 10 sous per sonar a la fira (R, 167v-168r).

1546 (27 novembre) al senyor Toni Roca i al seu company Masip, joglars, 30 sous per sonar tot el temps de la fira de Sant Martí, que comença el dia de Tots Sants i acaba per Sant Andreu (R, 167v i 168r); (1 desembre) a Antoni Roca, «parator lane», per sonar amb el seu company el dia de Sant Martí amb el retorn, 30 sous (AC, 27r; R, 246v i 247r).

1548 Corpus: senyors Jaume Grioles, Antoni de Pomar, Pere Faus i Joan Oliver, sonà cada un una viola davant la custòdia, 3 sous per cap (Cl, 61v); Corpus: senyor en Torranova, per sonar la viola, 3 sous; Joan Mestre, verguer, sonà el tabal, 2 sous 6 diners (Cl, 62r).

1549 Corpus: (23 juny) a Joan de Monfalcó, músic, per sonar ell i dansar el seu fill davant la custòdia, 20 sous (AC, 17r); (30 juny) salari dels joglars i despesa, 4 ducats d'or (AC, 17v); (1 juliol) a Jaume Sisquet, «trompeta, sive jutglar» de la vila de Cervera, per sonar a la processó de Corpus, 24 sous (AC, 17v); (31 juliol) a Pere Domènec, perquè «fui logat per jutglar lo dia del Pasch y lo dia del Corpus y la despesa del Corpus», 30 sous (AC, 23r).

1550 (7 juny) a Jaume Cisquet i Jaume Pont, joglars, perquè sonaren el dia de Corpus, 40 sous (AC, 5r); (29 maig) a quatre joglars que sonaren el dia de Corpus, i despesa, 5 lliures 4 sous (AC, 13r).

1553 (15 febrer) a Pere Masip, Magí Barullis, Jaume Carulla i Pere Martí 8 lliures 8 sous -6 lliures per sonar i la resta per la despesa- perquè sonaren els tres dies de Carnestoltes (R, 22v-23r); Jaume Sisquer, Andreu Ramon i Joan Riba 6 lliures 6 sous -4 lliures 10 sous per sonar i la resta per la despesa- perquè sonaren els tres dies de Carnestoltes (R, 22v-23r).

1554 (7 febrer) a Masip, Pere Martí, Carulla i altres, joglars, 17 lliures 6 sous per sonar els tres dies de Carnestoltes (R, 92v-93r); Corpus: (28 maig) als quatre joglars que sonaren el dia de Corpus, 4 lliures 16 sous, i despesa, 20 sous, i dos homes amb rabequet sonaren a la processó, 6 sous (R, 109v-110r i AC, 17r); Gaspar Martorell, altre dels verguers, 4 lliures 3 sous 4 diners per la darrera terça del salari (Cl, 34v).

1555 (7 agost) «per als sacabutxos que vingueren de Leyda per a sonar a la ffarssa se fféu en la Cebolleria lo corrent any», 2 ducats (AC, 27v i R, 192v-193r -afegeix: i ministrils-); (18 setembre) a Jaume Sisquet i a son companyó, per sonar el dia de Corpus, 2 ducats -2 lliures 8 sous- (AC, 31v i R, 196v-197r).

1557 Corpus: (18 juny) a Joan de Monfalcó, músic de Lleida, per sonar amb dos fills seus, 8 lliures (AC, 15v i R, 104v-105r -diu que els tres ministrils sonaren a la processó i a la missa-); (18 juny) despesa dels tres joglars de Lleida, del mestre de cant, d'en Jaume Cisquet i Pere Domènech, i per lloguer de dues mules de Lleida, 4 lliures 5 sous, i a Domènech i a Cisquet, un ducat a cada un (AC, 16r; R, 110v-111r).

1558 (11 juny) a Pere Alegret, sots-síndic, 5 lliures 18 sous 6 diners que ha despès el dia de Corpus pels joglars i tabals i altres coses (R, 204v-205r).

1559 Corpus: set joglars i despesa, 9 lliures 16 sous (R, 74r); (27 maig) a en Macip, joglar, i dos altres companys seus que sonaren el dia de Corpus, 4 lliures 10 sous, i a 5 músics de corda 3 lliures 4 sous, i la despesa de tots els músics 2 lliures 2 sous (AC, 19r); (28 maig) a dos minyons que sonaren els tabals a la processó, 2 sous a cada un (AC, 19v).

1560 Corpus: (15 juny) a quatre joglars, 6 lliures 8 sous de salari i 14 sous de despesa (AC, 13v).

1562 Corpus: (14 octubre) cinc dies estigué un fadrí amb una cavalcadura a cercar els joglars de Corpus (AC, 12r)

1563 Corpus: (20 juny) lloguer dels quatre joglars que han sonat el dia de Corpus, 32 sous a cada un, fan 6 lliures 8 sous (AC, 17v)

1564 Entrada del rei, Felip II: als joglars que sonaren, 5 de Lleida, 9 lliures (R, 73v); Corpus: (6 juny) anar a cercar els joglars, 5 sous, despesa d'ells, 24 sous, salari que se'ls donà, 4 lliures 10 sous (AC, 21r); (2 juliol) a qui tocà el tabal, el dia de Corpus, a la processó, 2 sous (AC, 55v).

1565 Corpus: lloguer dels joglars el dia de Corpus, 5 lliures 10 sous, anar-los a cercar dos dies, 10 sous, despesa dels joglars, 20 sous, i tres músics, 3 sous a cada un (AC, 25v).

1566 Corpus: 5 lliures pel lloguer de quatre joglars del Camp, i 2 lliures 2 sous per dos joglars de Santa Fe i dos músics, i 33 sous per la despesa (AC, 18r).

1567 Corpus: (26 juliol) pels joglars i músics que sonaren el dia de Corpus, 8 lliures 15 sous (AC, 20r).

1568 Corpus: (29 juny) lloguer de quatre joglars, 6 lliures; a un jove que sonava una flauta, 3 sous; despesa dels joglars, 1 ducat; anar a llogar els joglars, 9 sous (AC, 16v).

1569 Corpus: (2 juliol) soldada i despesa dels joglars el dia de Corpus, 9 lliures 8 sous (R, 85v-86r).

1570 Corpus: (29 agost) per lloguer i despesa dels joglars, 9 lliures 10 sous (R, 166v-167r).

1571 Corpus: (23 juny) per lloguer dels joglars i despesa, 9 lliures 10 sous (R, 60v-61r).

1572 (21 abril) a Andreu Guerau, verguer, 1 ducat -1 lliura 4 sous- que ha bestret per fer els cadafals i ajudar a pagar els músics que sonaren quan es representà una comèdia pels estudiants (R, 115v-116r); (21 juny) a mestre Pere Joan Bonjoch, per adjutori de les despeses de la representació de la *Victòria de don Joan d'Àustria*, 5 lliures (R, 124v-125r); Corpus: (18 juny) a mossèn Sebastià Pelich, pels músics que sonaren a la processó, 10 lliures 6 sous (R, 124v-125r).

1577 (10 juny) a mossèn Sebastià Pelich, per pagar els joglars que sonaren el dia de Corpus i la despesa, 14 lliures 5 sous (R, 27v-28r).

1578 Corpus: (2 juny) als joglars del dia de Corpus, 10 lliures, despesa, 30 sous, i als músics dels rebequets, 30 sous (R, 68v-69r).

1579 Corpus: (19 juny) pels músics, joglars i d'instruments de corda, i despesa, 13 lliures 1 sou (R, 121v-122r).

1580 Corpus: (8 juny) minyons tocaven els «atambós» al Corpus (R, 26v-27r); (13 juny) sou dels joglars i altres músics que vingueren a sonar el dia de Corpus i el diumenge després, i la despesa de menjar i beure, 16 lliures 6 sous (R, 27v-28r).

1581 Corpus: (2 juny) salari i despesa dels joglars del dia de Corpus, 13 lliures 10 sous (R, 57v-58r).

1582 Carnestoltes: quatre cobles de joglars sonaren els dies de Carnestoltes, 4 lliures (R, 95r); Corpus: (22 juny) salari i despesa dels joglars que sonaren a la processó de Corpus, 15 lliures 10 sous (R, 113v-114r); (17 juny) a dos homes que sonaven dos rebequets, 10 sous (R, 113v-114r).

1583 Corpus: joglars, 12 lliures 14 sous; Miquel Juglar i son company, salari i despesa, 3 lliures 12 sous (R, 169v).

1584 (9 agost) a Miquel Juglar i a son company 3 lliures 12 sous per soldada i despesa de sonar a Corpus (R, 169v).

1586 Corpus: (16 juny) ministrils, 18 lliures 9 sous (R, 37v-38r).

1588 Corpus: (20 juny) als músics que sonaren, 20 lliures 4 sous 9 diners (R, 188r).

1589 (15 febrer) a quatre cobles de joglars per Carnestoltes, 4 lliures (Cl, 3r); (2 juny) a mestre Martorell, verguer, disset sous i sis diners (Cl, 5v); Corpus: (6 juny) músics de la processó de Corpus i dit dia, 19 lliures 6 sous (R, 21r); (26 setembre) Joan Soler, verguer, 2 lliures (Cl, 6r).

1591 Corpus: música de Corpus i altres despeses, 20 lliures 18 sous (Cl, 9r); Corpus: Montserrat Ratés anà a Estaràs a cercar joglars, 5 sous (Cl, 17v);

Gaspar Martorell, verguer, rep dues lliures i mitja de remuneració (Cl, 13v); (desembre) a Joan Soler, verguer, quinze lliures per treballs d'anar a Lleida (Cl, 20r).

1594 Corpus: (14 juny) lloguer i despeses dels músics, 23 lliures 5 sous 6 diners (R, 123r).

1595 (8 març) anar a cercar Miquel Aruel, trompeta, i conduir-lo a Cervera (R, 26v); Miquel Arbel, verguer nou, compra el caperó a Gaspar Martorell i el paga la vila: 1 lliura 10 sous (R, 27v).

1596 (17 febrer) ajuda dels joglars el dia del Sant Misteri, 3 lliures 4 sous; (1 març) als joglars dels quatre quaters, per Carnestoltes, 4 lliures (R, 72v).

1597 (22 febrer) per ajuda dels joglars de Carnestoltes, 4 lliures (AC, 18r).

1600 Corpus: Pere Camps i els seus companys, i Antoni Morera i son companyó, músics, 19 lliures de salari pel dia de Corpus (R, 222v); Corpus: Macià Just i companys, músics, 19 lliures (Cl, 23r).

1601 (13 juny) festa de Sant Ramon, en soldada i despesa de músics i trompetes que feren venir, 34 lliures 16 sous (R, 48v).

1603 (14 juny) paguen la cota a Joan Ferrer, trompeta de la vila, 6 lliures 15 sous (R, 151r); Corpus: lloguer d'una cobla de joglars, dia i vuitada, 20 lliures; despesa als joglars i sou a dos músics, 3 lliures (R, 151r).

1604 (6 desembre) a Joan Morera, joglar, 2 lliures (R, 64r).

1605 Corpus: Antoni Morera i company, per sonar a la processó, 3 lliures; pels músics 25 lliures 10 sous (R, 96r).

1606 Corpus: Morera i Mas, per sonar a la processó, 3 lliures; música de Corpus i vuitada, 24 lliures (R, 130r); Corpus: Antoni Morera, músic, sonar el dia i vuitada, 2 lliures (R, 132r).

1612 Corpus: Morera i Comes, músics, per sonar el dia de la processó, 3 lliures; músics vuitada, salari 26 lliures (R, 141r).

1616 Corpus: Cristòfol Soler, músic, i companys, dia i vuitada, 22 lliures; Antoni Mas, músic, dia i vuitada, 2 lliures 8 sous (R, 28r).

1617 Corpus: Antoni Mas, músic, 2 lliures; a Morera i Magí de Fochenses i altres músics, per la processó, 22 lliures (R, 73r).

1618 Corpus: Antoni Mas i company, músics, pel dia de Corpus, 2 lliures; Pere Morera, de Montfalcó, i músics, 22 lliures (R, 103r).

1619 (25 març) als músics que vingueren de Lleida per la festa de la Concepció, 10 lliures 18 sous 3 diners (R, 134v); Corpus: Joan Combes i Josep Sarró, músics, per anar a la processó, 2 lliures (R, 125r i 135r); Corpus: Macià Loret i Valentí Camorera, Gabriel Vilaseca i Antoni Puiggròs, músics, per sonar el dia Sant Misteri, les festes de la Concepció i dia de Corpus i vuitada, 32

lliures -ara els en paguen 24- (R, 136r).

1620 festes del Sant Misteri: Bertran Garriga, per sonar el pífanó, 3 lliures; Joan Cos, per sonar el pífanó el dia del torneig, 16 sous; Antoni i Magí Brossosses, tocadors d'atambors, 2 lliures 8 sous; Miquel Negrel, tamboriner; Antoni Berga, trompeter, 3 lliures; Joan Botet, Joan Sors i Andreu Botet, trompetes de Tàrraga, 15 lliures; Sampsó Vaquer, pifaire, 3 lliures; Pere Pujol, tamboriner, 3 lliures (R, 166r); Joan Meroles, per tocar, 2 lliures 8 sous (R, 167r); Corpus: (25 juny) Jaume Combes i Jaume Combes, músics, dia de Corpus, 2 lliures; (25 juliol) Cristòfol Soler, músics dia i vuitada, 22 lliures (R, 167r).

1621 Corpus: per la mort de Felip III, decideixen tenir músics només el dia de Corpus i el de capvuitada; els altres dies, només l'orgue i els cantors (C, 26v); Corpus: (17 juny) Pere Morera i companys, haver sonat dia i vuitada, 24 lliures; despesa músics, dia de Corpus, 12 lliures (R, 47r); (25 juny) a Jaume Combes, per sonar el dia de Corpus, 2 sous (R, 49r).

1622 (1 març) a Pere Morera, músic, 13 lliures pel Sant Misteri (R, 40r); Corpus: (27 maig) Jaume Combes, de Santa Fe, i Josep Sarró, músics, 2 lliures; (6 juny) Pere Morera, músic, [i companys] per la vuitada, 25 lliures (R, 63r).

1623 Corpus: (16 juny) Jaume Combes, de Santa Fe, músic, pel dia de Corpus, 2 lliures; (23 juny) Andreu Soler, verguer, despesa músics vuitada, 12 lliures; (22 juny) Morera i companys, músics, per tota la vuitada, 22 lliures (R, 83r).

1624 Corpus: (7 juny) Jaume Conbes i Josep Sarró, músics, pel dia de Corpus, 2 lliures; (18 juny) sou músics vuitada, 30 lliures, i despesa, 10 lliures (R, 38r).

1625 Corpus: (30 maig) Jaume Conbes, de Santa Fe, i Josep Sarró, músics, sonaren el dia de Corpus, de pa i peix, 2 lliures (R, 61r); (6 juny) Gaspar Perelló, músic, per la festa del Sant Misteri, 4 lliures, i pels músics vuitada, 30 lliures (R, 62r).

1626 Corpus: (12 juny) a Jaume Conbes i Josep Sarró, per sonar el dia de Corpus, 2 lliures (R, 92r); Corpus: (20 octubre) sou músics, 28 lliures (R, 96r).

1627 Corpus: (12 juny) Pere Pinses, de pa i peix, 2 lliures, i als músics, 28 lliures (R, 36r).

1628 Corpus: (23 juny) a Jaume Combes, músic, de pa i peix, 2 lliures; (1 juliol) salari músics, 28 lliures, i (4 juliol) despesa dels músics 10 lliures (R, 68r).

1633 festes traslació Sant Misteri: tabalers de Santa Coloma, 1 lliura (R, 79r).

1634 Corpus: Magí Porredon i son company, músics, de pa i peix pel dia de Corpus, 2 lliures (R, 81r); Corpus: músics i despesa, 33 lliures (R, 83r).

1636 (7 febrer) a Jeroni Marigó, músic, 6 lliures per la soldada del dia del Sant Misteri, i 5 lliures més a compliment del salari de sonar aquell dia (R, 25r); (29 maig) a Jeroni Marigó, músic, i altres músics, 33 lliures per la vuitada (R, 26r); (8 agost) a Jeroni Marigó, per sa conducta de músic, 6 lliures (R, 27r).

1637 Corpus: a Jeroni Marigó i altres músics, per la vuitada de Corpus, 33 lliures (R, 74r); a Lluís Fau, de sonar l'atambor per la vila, 3 lliures 2 sous; i a Jeroni Marigó, pel sou de tocar la corneta l'any present, 6 lliures (R, 75r).

1639 (1 juliol) a Jeroni Marigó, pel salari de tocar la corneta, 6 lliures (R, 31r); Corpus: a Jeroni Marigó per la soldada i despesa dels músics, 34 lliures (R, 31r).

1640 (7 març) a Jeroni Marigó 5 lliures pels músics del dia del Sant Misteri (R, 53r); (30 juny) a Jeroni Marigó 36 lliures per la despesa i el salari de sonar l'octava de Corpus, i 6 lliures pel salari de sonar la corneta (R, 88r).

1641 (9 març) a Pere Morera, músic, pel sonar del dia del Sant Misteri, 3 lliures (R, 131r); Corpus: a Jeroni Marigó i companys per la soldada de sonar el dia i la vuitada, 24 lliures més despesa de 10 lliures (R, 133r).

1648 (22 desembre) a Cristòfol Forner, minyó, 2 lliures per tocar el tabal per la vila (R, 96r).

1649 (3 març) a Francesc Torto, músic, per sonar el dia del Sant Misteri, 3 lliures (R, 120r); Corpus: a Josep Rius i altres, per sonar el dia i la vuitada, 30 lliures (R, 121r).

1650 (20 desembre) a Cristòfol Forner 5 lliures 10 sous per tocar el tabal (R, 153r).

1652 Mateu Farran, Rafel Pinós i Joan Guillem, verguers, cota d'escarlata, 10 lliures a cada un (R, 229r); (23 desembre) a Cristòfol Forner 4 lliures per tocar «lo atambor» (R, 212r).

1668 (5 maig) a Ramon Figueres i Joan Figueres, son fill, músics, 40 lliures en préstec (R, 327r).

1669 (11 març) a Joan Figueres i els seus companys, músics, 27 lliures (R, 359r).

1691 (11 desembre) a Domingo Forto i companys, músics, 10 lliures per tocar els tercers diumenges i festes de Nadal (R, 15r).

1692 (26 abril) a Domingo Forto i companys 10 lliures per haver tocat els dies de Carnestoltes (R, 43r); Corpus: Francesc Puig i companys, tocar per la vuitada de Corpus, 4 lliures; Domingo Forto i companys, tocar per la vuitada,

32 lliures (R, 44r); (9 desembre) a Jaume Rovira i companys 10 lliures per sonar els ministrils els tercers diumenges de l'any, matines de la Concepció de Maria Santíssima i dia de Nadal de l'any present (R, 46r).

1693 (12 desembre) a Domingo Forto i companys 10 lliures per sonar els ministrils els tercers diumenges, matins de la Concepció i dia de Nadal (R, 70r).

1694 (15 desembre) a Francisco Gual i companys 10 lliures per tocar els ministrils durant l'any als tercers diumenges i altres festivitats (R, 96r).

1695 Corpus: Domingo Forto i companys, 32 lliures, més tocar vuitada, 14 lliures (R, 127r i Cl, 7r); Domingo Forto i companys, per sonar el dia del Sant Misteri, 8 lliures (Cl, 7r); a Francisco Gual, músic, i els seus companys, 10 lliures per tocar als tercers diumenges els ministrils (R, 166r).

1696 (14 febrer) a Domingo Forto i companys, músics, 8 lliures per tocar el dia del Sant Misteri (R, 164r); Francesc Prats, Damià Farran, Josep Pinós, verguers (R, 165r); (10 desembre) a Jaume Rovira i els seus companys, 10 lliures per tocar els tercers diumenges (R, 180r).

1697 Corpus: Francesc Benasch i company, per tocar a la vuitada, 4 lliures; Domingo Forto i companys, músics, per tocar a la vuitada, 32 lliures (R, 196r); (15 desembre) a Domingo Forto i companys, músics, 10 lliures pels tercers diumenges (R, 200r).

1698 (21 febrer) a Domingo Forto i companys 16 lliures 10 sous (R, 224r).

1699 (11 març) a Domingo Forto i companys 16 lliures, segons memorial (Cl, 3r).

1700 (11 desembre) a Domingo Forto i companys, músics, 10 lliures per tocar les dominiques (R, 271r).

1701 Corpus: Domingo Forto i companys, 32 lliures (R, 291r).

1702 Corpus: (21 juny) Pau Granell i companys, per tocar a la vuitada, 4 lliures (R, 314r); Corpus: (4 agost) Domingo Forto i companys, per la vuitada, 32 lliures (R, 316r); (22 agost) Domingo Forto i companys, per sonar el dia del Sant Misteri, 8 lliures (R, 316r); (12 desembre) Domingo Forto i companys, per tocar els tercers diumenges i per la Concepció, 10 lliures (R, 316r).

1703 Corpus: Domingo Forto i companys, per la vuitada, 32 lliures (Cl, 4r i R, 335r); (26 juliol) Domingo Forto i companys, per sonar el dia del Sant Misteri i tercers diumenges, 8 lliures (R, 336r).

1704 (26 maig) a Francesc Meroles i companys 4 lliures pel salari de tocar l'octavari del Corpus (R, 348r); (10 juny) a Domingo Forto i companys, músics, 32 lliures per haver sonat a la vuitada del Corpus (R, 348r i Cl, 4r); (10 desembre) Domingo Forto i companys, músics, per tocar les terceres dominiques i altres

el present any, 10 lliures (R, 351r).

1705 (3 març) a Domingo Forto i companys, músics, 8 lliures per sonar a la festa del Sant Misteri (R, 365r); (25 juny) a Domingo Forto i companys, músics, per haver sonat a la vuitada del Corpus, 32 lliures (Cl, 6v i R, 366r).

1707 a Domingo Forto i companys, per sonar el dia del Sant Misteri, 8 lliures (Cl, 4r, R, 45r); (24 desembre) a Domingo Forto i companys, 10 lliures segons memorial (R, 48r).

1708 a Domingo Forto i companys, 18 lliures segons memorial (R, 70r); (16 desembre) a Domingo Forto i companys 10 lliures segons memorial (R, 73r).

1709 (26 febrer) a Domingo Forto i companys, per sonar el dia del Sant Misteri, 8 lliures (Cl, 3v, R, 96r); a Domingo Forto i companys, músics, pel dia de Corpus i vuitada, 4 lliures (R, 79r); (16 desembre) Domingo Forto i companys, per haver tocat les terceres dominiques i el dia de la Concepció, 10 lliures (R, 99r).

1710 (12 febrer) Domingo Forto i companys, per sonar el dia del Sant Misteri, 8 lliures (Cl, 3v, R, 124r); (17 juny) Domingo Forto i companys, per tocar el dia de Corpus i la capvuitada, 4 lliures (R, 97r); (29 desembre) Forto i companys, 10 lliures segons memorial (R, 126r).

1711 (18 octubre) a Domingo Forto i companys, músics, 15 lliures, raó en un memorial (Cl, 11v); (10 desembre) a Domingo Forto i companys, músics, 10 lliures per Nadal, Concepció i terceres dominiques (R, 153r)

1712 (13 juliol) Domingo Forto i companys, músics, dia de Corpus i vuitada, 16 lliures (R, 177r).

1713 (juny) Francisco Solanes 4 lliures per son salari acordat (R, 201r); (desembre) a Domingo Forto i companys, 8 lliures per tocar als tercets diumenges i festes de Nadal i Concepció (R, 205r).

1714 Domingo Forto i companys, per sonar el dia del Sant Misteri, 6 lliures (Cl, 2v); (18 juny) a Domingo Forto i companys, 16 lliures per haver tocat a la vuitada de Corpus (R, 223r).

1715 (25 juny) a Francisco Solanes, 4 lliures per salari acordat (R, 251r); a Domingo Forto i companys, per tocar el dia i la vuitada de Corpus 16 lliures (R, 251r); (24 desembre) a Domingo Forto i companys, 10 lliures per haver tocat les terceres dominiques i festes de Nadal i Concepció (R, 271r).

1716 (16 juliol) a Domingo Forto i companys, per haver tocat tres ministrils tota la vuitada de Corpus a totes les funcions menys als oficis, 16 lliures (R, 304r).

1718 (20 juny) a Francisco Solanes i companys, 4 lliures per tocar la vuitada

de Corpus (R, 311r); (25 juny) a Domingo Forto i companys, 18 lliures i 15 lliures segons memorials (R, 311r); (12 desembre) a Domingo Forto i companys, per sonar el dia de la Concepció i les dominiques del present any, 10 lliures (Cl, 14v).

1719 a Domingo Forto i companys, per sonar el dia del Sant Misteri, 6 lliures (R, 372r i Cl, 12v); a Domingo Forto i companys, per la vuitada de Corpus, 18 lliures (Cl, 11v); als mateixos, per tocar les terceres dominiques, 10 lliures (R, 372r).

1720 (26 juny) a Josep Baixeres i son fill, per mitja anyada de tocar les timbales, 5 lliures 12 sous (R, 381r).

1722 (16 agost) a Josep Baixeres i son fill, per part de la mitja anyada de tocar les timbales, 2 lliures 16 sous (Cl, 17v).

1723 (7 juliol) a Pere de la Creu i a Lluís de la Rosa, «clarinayres», per una mesada, a cada un, 5 lliures 12 sous (Cl, 12r).

1724 (5 novembre) a Domingo Forto i socis, músics de la ciutat, paga anyal de servir la ciutat, 60 lliures (Cl, 16v)

1726 (16 agost) a Domingo Forto i socis, per tocar i servir la ciutat el present any, 60 lliures (Cl, 38r).

1727 (11 novembre) a Domingo Forto i socis, per tocar i servir la ciutat el present any, 60 lliures (Cl, 14r).

1731 a Josep Baixeres i el seu fill, per la meitat del sou de tocar les timbales, 8 lliures 8 sous (Cl, 8r).

1732 (25 juny) a Josep Baixeres, per la meitat del sou de tocar les timbales, 8 lliures 8 sous (Cl, 8v).

1734 (25 juny) als germans Francesc i Magí Pintó, per la meitat del sou de tocar les timbales, 8 lliures 8 sous (Cl, 10v).

1754 Francesc i Magí Pintó, germans, timbalers de la ciutat, cobren 20 lliures per sonar a les funcions el 1754 (R, 39r).

1757 Francesc i Magí Pintó, germans, timbalers de la ciutat, cobren 20 lliures per sonar a les funcions el 1757 (R, 75r); i 20 lliures més pel salari de 1758 (R, 87r).

1760 (10 gener) a Francesc Pintó i Magí Pintó, germans, de Cervera, per salari de tocar les timbales i de custòdia de la cota de la ciutat l'any passat, 20 lliures (R, 98v).

1761 (5 gener) a Francesc Pintó i Magí Pintó, de tocar les timbales l'any 1760, salari de 20 lliures (R, 110v).

1763 (4 setembre) Manuel Planes, altre dels músics de la ciutat, salari de 12 lliures 12 sous 5 diners (R, 148r).

1764 (febrer) Jaume Rovira, Joan Baptista Clusa, Francisco Xapel major, Pere Pi, Francisco Xapel menor i Manuel Planes, per una terça salari de músics de la ciutat, 91 lliures 10 sous (R, 148r).

1770 al músic violinista, per funcions per la ciutat, 7 lliures (CD, 149r).

1771 al músic violinista, per funcions per la ciutat, 7 lliures (CD, 166r); dos timbalers, 10 lliures cada un (CD, 166v).

3. *Classes de joglars i músics*

Hem deixat de banda els personatges vinculats estrictament a l'església (encara que també siguin pagats per la paeria), com són el campaner i ajudants, l'organista, el baixó —quan hi és constatable—,¹ el mestre de capella i la capella dels escolans cantors, puix que, tot i tenir-ne recollides les dades, volem dedicar-los un estudi a part.

Des de l'inici trobem uns determinats personatges, trompadors, anafilers i algun tamorer, que són pagats per ser “de la vila”.² Al segle XV reben ja el nom explícit de verguers (que cal no confondre amb el veguer —càrrec d'autoritat reial sobre la vegueria—). En el segle XIV reben més aviat els noms de “missatger” o “nunci” (per les tasques de portar missatges i de fer les crides o pregons), i el seu nombre és variable, en un difícil equilibri entre les possibilitats pecuniàries del Consell i el desig de fastuositat que volen mantenir en les celebracions i en els actes institucionals.

Si el 1337 són quatre trompadors, el 1355 trobem dos trompadors i un anafilers; entre els anys 1401 i 1407 a més de trompadors hi trobem un xalamier. I el 1433, un dels trompadors habituals, Arnau Clos, consta ja com a tamorer. Aquesta nova combinació de dos o tres trompadors i un tamorer es mantindrà alguns anys, com a més idònia per a les funcions dels verguers.

Els verguers rebien un salari anyal a pagues per les feines habituals, i pagaments addicionals per a feines extraordinàries;³ a més a més se'ls renovava també anyalment —en una època de despeses normals— el vestit de veguer o

1. A partir de finals del segle XVI i inicis del XVII.

2. Així, les expressions “trompador de la vila”, “tamorer de la vila”, “xalamier de la vila”, etc., vénen a significar aquest aconductament, que més tard, al segle XV, trobarem referenciat amb el càrrec més genèric de “verguer”, convivint, però, amb aquestes altres denominacions.

3. A les dades hem recollit algun d'aquests pagaments, i podem comprovar que, al segle XV, en general, el sou anyal per ser trompador de la vila era de sis lliures, i el de ser tamorer només dues lliures. Per això, en el cas del tamorer Arnau Clos, trobem la precisió que era teixidor; la feina de tamorer, doncs, era només una feina ocasional i prou.

ministrer de la vila i els penons de les trompes, la trompeta o la tamor.⁴ Al primer document que hem recollit al segon annex trobem al detall les despeses en fer tres penons per a les trompes dels trompadors de la vila; utilitzen com a teixits diversos tipus de seda (sendat⁵, seda, seda fina), amb els colors de la bandera catalanoaragonesa, groc i vermell. L'any 1491, consten encara les despeses en seda groga i vermella per a les trompes (AC, 19r).

I hi fan pintar o brodar els cérvols com a símbol de la vila. Així, els anys 1338 i 1355, P. Celom pinta els cérvols als penons (vegeu l'annex documental). El 1452, consta que el pintor cerverí Antoni de Solanelles pinta tres cérvols als penons, és a dir, als dels dos trompadors i al del tamorer (CI, 67r); el 1485, Solanelles pintà el cérvol al penó de terçanell (un altre tipus de tela de seda) del nou verguer, Gabriel Tolrà (R, 105r). I, el 1538, és el pintor cerverí Pere Alegret qui pinta les banderes de les trompetes dels verguers (R, 56r); i Ramon Novell, passamaner, fa els cordons i passamans (R, 60r).

La roba que compren per a fer els vestits dels verguers també té algun tret distintiu; comparant els preus, veiem que és de qualitat bastant inferior a la que compren per a les cotes o gramalles dels paers. En molts casos parlen simplement de "drap"; i en alguns anys precisen també el color. Així, per exemple, tenim que :

El 1373, compren vint-i-cinc alnes de drap de meitats⁶ (CI, 20v).

El 1381, compren drap de color blau i verd (CI, 64v i 65r).

El 1399, compren "draps de França" (CI, 87v i 94r).

El 1421, compren drap de Camprodon (AC, 72r).

El 1423, compren drap de lli de Camprodon, de color blau (AC, 20r i full volander inclòs al llibre).

El 1424, compren roba de "mallorquí".⁷

El 1436, compren drap blau de Camprodon (R, 35r).

El 1439, compren drap violat (CI, 77v).

El 1440, compren drap de llana blau (AC, 28v).

El 1443, compren drap violat per als vestits dels verguers i del tamorer, i

4. Amb poques variacions, aquesta és la situació que trobem també en altres poblacions a l'entorn, tant en ciutats (Lleida, vid. Luis RUBIO GARCIA, *Estudios sobre la Edad Media española*, Múrcia, 1973, capítol II: "Algunas noticias sobre los juglares en Lérida"), com en viles més petites (Igualada, vid. Joan SEGURA, *Història d'Igualada*, vol. II, Barcelona, 1908, pàg. 152 i ss.).

5. Tela fina, de seda, que s'usava per a fer-ne vestits, folrades, roba de lli, mantells, penons, banderes, etc., i que per la seva transparència servia també per a passar i cerndre líquids o pòlvores (DCVB).

6. Vestit de tela de dos colors o de dos teixits diferents, la meitat de cadascun (DCVB).

7. Definida com "certa classe de tela" (DCVB).

drap vermell per al morro de vaques (CI, 59r).⁸

Després de la guerra civil amb Joan II, els anys en què trobem precisat el color, és sempre vermell, com a Lleida. Els anys 1486, 1487, 1488 i 1492, compren drap vermell per a les cotes dels verguers (R, 66v, R, 129v-130r, R, 165v-166r i CI, 58r, respectivament). Els anys 1487 i 1488, la roba per al botxí, Miquel Esteve, és de color verd i vermell (R, 129v-130r i R, 165v-166r).

Al segle XVI, sempre que ho hem trobat precisat, compren drap de color vermell, escarlata o escarlolí per als vestits o cotes dels verguers; i la mateixa precisió trobem al segle XVII. En aquests segles, quan precisen els teixits, tenim:

El 1538 i el 1551, divuitè⁹ vermell (R, 62r i AC, 12v, respectivament).

El 1577, contrai vint-i-dosè¹⁰ escarlolí (R, 29r).

El 1611, xamellot¹¹ vermell (R, 106r).

I, a més de ser vestits amb colors vius, porten la divisa de la vila a la màniga; divisa que consisteix en el nom de Cervera.¹² Aquesta divisa hi és brodada, i consta sovint la despesa en fer-la brodar, com trobem de manera detallada per a l'any 1441.¹³

L'any 1439, el jueu cerverí Juceff Samarell cobra vint-i-un sous per la feina de brodar-los (AC, 11r).

No podien anar a altres poblacions a tocar amb aquests vestits sense permís del Consell, i tampoc hi podien anar quan simultàniament hi havia celebració a la vila.

Encara al segle XVIII, amb els nous ajuntaments borbònics uniformitzats, continuem trobant als comptes la referència al càrrec de verguer, i el fet que porten cotes de color escarlata. No queda tan clar ja, però, que continuïn essent

8 El "morro de vaques" és el botxí, en aquesta impagable expressió medieval. A Cervera sovint lloquen botxí de Lleida o d'alguna altra població més important; tot i així, hi ha diversos períodes en què tenen també botxí propi a càrrec del Consell.

9. Cretona o tela de certa mena, que tenia mil vuit-cents fils d'ordit en 70 cm. d'ample, amb igual nombre per trama (DCVB).

10. El contrai era una classe de tela que des del segle XV es fabricava, a imitació dels teixits de Courtrai, i que serví per a fer diversos vestits (entre altres, les gramalles dels consellers) –DCVB-. Quant als tipus de contrais, trobem citat el text: "Contrays vint y quatrens y trentens han de tenir vint rams. Item contrays vintens y vint y dosens, han de tenir vint y dos rams."

11. O camelot, era un teixit de llana mesclada amb pèl de camell o de cabra (DCVB).

12. Així ho podem comprovar al document núm. 6 (any 1420), transcrit al segon annex.

13. Apuntament: "Item fahem dar he pagar per lo dit nostre [clavari] a la done ne Catherina, muler d'en Matheu, notari de la peheria, vint-e-hun sou, los quals li eren [deguts] per la dita vila per ço com ha brodades les mànagues dels vergués he del temorer l'any present ho desús scrit, so és, los títols per la mànaga que dien "Ceruere". À-n'y à pòcha en poder del dit notari, a xviii [d'abril de l'] any MCCCCxLi .....i ll. i s." AHCC, FM, *Llibre de clavaría*, 1441, f. 80r.

també sonadors de trompa, ni d'altre instrument. Sembla més aviat que aquest aspecte ha quedat relegat al passat.

Un altre tipus de joglars, en certa manera també professionalitzats, perquè els trobem llogats a les festes de diverses poblacions, eren la parella formada per un joglar que sonava la cornamusa i un altre que sonava la flauta o el flabiol i la tamor o el tamborí. N'hem trobat una colla d'aquestes parelles durant el segle XV, sovint provinents de poblacions ben petites i amb una relació familiar estreta. Són uns quants exemples: Pere Gibert i el seu fill, Francesc Gibert, de l'Ametlla; Bartomeu Garcia i el seu fill, Bartomeu Garcia, també de l'Ametlla; Ramon Segarra i el seu fill, de Montornès; Rafel Miró i Cebrià Miró, germans, de Granyena; Joan Trilla i Gabriel Trilla, germans, de Llorac; Jaume Segarra i Andreu Segarra, germans, de Montornès.

De vegades la parella era formada per dos individus de poblacions diferents, però amb bona avinença, per la continuïtat que podem comprovar en algun cas. En són exemples: Joan Garriga, de Pinós, i Joanot Gangollet, d'Ardèvol; Antoni Santapau, de Tàrraga, i Antoni Vidal, de Riudovelles.¹⁴

També podem trobar la colla, que sonaven un mateix tipus d'instrument; són la colla de xeremiers i la colla de trompeters o trompetes.

En grup (el parell o la parella, la colla) o en solitari, aquests són els joglars més típics dels segles XV i XVI, i també els més professionalitzats en la música, encara que potser en força casos l'havien de compatibilitzar amb una altra feina. Tot sovint veiem a les dades que és precisat l'ofici bàsic del joglar llogat (són paraires, teixidors, pagesos, etcètera).

Hi ha també els músics més ocasionals, afeccionats, que no pretenen guanyar-s'hi la vida; serien els sonadors d'instruments de corda, que trobem a Cervera, participant a la processó de Corpus, en els segles XV i XVI. Al costat d'aquests podríem considerar el cas de les dones de Vergós de Ribera, que tocaven un tabal i cantaven demanant per la Verge.¹⁵ En aquest cas sembla bastant clar que es tracta de majores del Roser que tocaven i cantaven cançons de tambor o "de pandero", segons la denominació que posà de moda Valeri Serra i Boldú a inicis del segle XX amb els seus estudis i publicacions.¹⁶

I com a últim tipus, tindríem els casos menys especialitzats: el lloguer de

14. Antoni Santapau i Antoni Vidal foren llogats habitualment en celebracions targarines; n'hem publicat dades dels anys 1485-1487 al nostre treball "La celebració de Corpus a Tàrraga entre els segles XV i inicis del XVII", a *URTX*, núm. 9 (Tàrraga, 1996), pàgs. 163-201, en concret a les pàgines 180 i 181.

15. Dades recollides a l'annex documental final; són els documents núms. 14 (1507) i 16 (1548).

16. Cal apuntar aquí ja l'adscripció d'aquest tipus de costums a les poblacions petites, com continuarà donant-se fins a inicis del segle XX.

nois perquè sonin els tabals de la vila en alguna desfilada.

Només en els verguers i els joglars (primer i segon tipus que hem considerat) trobem algun cas en què el personatge rebi un sobrenom o se li estrafaci el nom. Són exemples de sobrenoms: Guillem Ferrer, àlies Joglar, trompador de la vila de Cervera; Pere Joan, àlies Roig, trompeta de la vila de Cervera; Joan Almudéver, àlies Cara de plata, trompeta de Lleida; Joan Borrech, àlies Joglar, ministrer xeremier de Solsona.

No és estrany que sigui en aquests dos tipus on trobem més indicis d'especialització, puix que en molts casos la diferència entre verguer i joglar era simplement la d'haver estat aconducat o no per la vila; així trobem força casos de joglars que passen per la vila i demanen ser aconducats pel Consell, i també casos de joglars que vénen a sonar per la fira i, per altra part, es trobaven aconduïts pel Consell d'una altra població.¹⁷

Durant el segle XV, si bé el nom de joglar és el més habitual, coexisteix , amb el mateix significat, amb el nom de ministril. Durant el segle XVI, els sonadors de corda reben sovint el nom de músics. Al segle XVII, pràcticament desapareixen les denominacions joglar i ministril, i en canvi domina la denominació músic; i és en el XVII i en el XVIII que ja trobem una colla estable de músics a Cervera, que va cobrant salaris per actuacions en festivitats religioses i civils, llogats pel Consell.

Aquestes últimes colles, de les quals el més sovint es designa tan sols el cap de colla, compatibilitzen també aquesta feina amb l'ofici habitual de cada un. Exemples d'aquestes colles són: Pere Morera i companys, Jeroni Marigó i companys, Domingo Forto i companys.

4. *Les celebracions*

Distingim entre celebracions civils i celebracions religioses, tot i la interpenetració d'ambdós àmbits a l'època medieval i bona part de l'època moderna (la societat de l'Antic Règim).

De les celebracions civils, al segle XIV és la recepció o la presència de membres de la família reial la que genera despeses més elevades en sumptuositat.

17. És el cas de Joan Almudéver, àlies Cara de plata, que trobem com a trompador de la ciutat de Lleida, reclamant, el 1441, el sou de diversos anys (RUBIO, op. cit., pàg. 108). Tot i la semblança gràfica als manuscrits entre la "n" i la "v", hem preferit la lectura Almudéver, i amb accent tancat, per la referència força probable a la població aragonesa, d'on podia ser natural (vegeu l'entrada a DCVB). I també el cas d'Antoni Santapau, aconducat per la vila de Tàrraga (vegeu "La celebració de Corpus a Tàrraga ...", pàg. 187).

El pagament obligat del “dret de cena” i els costums de fer fer un pal·li, d’oferir un regal en materials preciosos i en menjar, etcètera, van de costat amb el costum de llogar joglars per celebrar festivament el pas de membres de la família reial (el propi rei, la reina, el primogènit, etc.).¹⁸ De vegades veiem que el Consell paga els propis joglars de la reialesa perquè toquin i participin en la celebració de la recepció (com passa el 1338).

També les celebracions reials relacionades amb el cicle vital (casoris reials, naixements) o amb fets polítics (victòries, avinences) generen despeses de joglars per festivar-les.

A mesura que avancem el segle, i sobretot durant el segle següent, va disminuint la presència o el pas de personatges reials a la vila. Continua celebrant-se, però, alguna festa reial relacionada amb el cicle vital o amb els fets polítics.¹⁹

Serà en les animacions del gran mercat de maig i de la fira de Sant Martí, amb el retorn de Sant Tomàs, on el Consell despendrà llavors majors quantitats de diners en joglars i ministrers.

Sobre la fira, la vila obtingué ja diversos privilegis durant el segle XIV, essent el principal el de l’any 1359, “lo mayor e pus bastant”, puix que els concedia la possibilitat que el Consell fes les ordinacions convenients per a la seva realització.²⁰

La fira se celebrava durant el mes de novembre, amb un inici oficial i fastuós per Sant Martí i la cloenda, també festivada, per Sant Andreu. Després seguia molts anys el retorn de fira per Sant Tomàs.

Normalment, només trobem als documents la referència a aquestes festivitats, essent la de l’inici solemne (la de Sant Martí,) la més repetida per referir-se a la fira.²¹ L’any 1546, però, trobem ben precisats els límits de durada de la fira: s’inicia per Tots Sants i acaba per Sant Andreu (tot el mes de novembre complet). Prèviament a la fira, i al segle XIV, en què encara calia consolidar-la, sovint trameten nuncis o missatgers a poblacions ben allunyades, tant per convidar els mercaders a acudir-hi a vendre els seus productes, com per assabentar-ne la

18. Fins i tot l’inici de la celebració de la festa de Corpus a Cervera presenta com a element més significatiu la presència de l’infant Jaume.

19. Destaquem la despesa feta a l’agost de 1443 en joglars que sonaren i ballaren per celebrar la concòrdia del Papa amb el Rei. O la de l’any 1489, en què la típica parella de cornamuser i tamorer es dedicaren cinc dies a “sonar e jutglaregar” per la victòria del rei sobre Bassa i altres llocs del regne de Granada.

20. Vegeu Max TURULL, *La configuració jurídica del municipi baix-medieval*, Barcelona, 1990, pàgs. 361-364.

21. Destaquem la dada que l’any 1488: paguen dos tamborinos ben abillats, que tocaren i cantaren en la cavalcada que es realitzà el dia de la fira de Sant Martí.

gent, perquè hi anessin a comprar.

Per animar la fira, a més dels propis verguers, lloguen colles de trompadors o trompeters i de xeremiaires, i també algunes parelles de joglars. Vénen d'un entorn força ampli (sovint de les ciutats de Lleida, Balaguer, Manresa i, de vegades, algun de Tàrragona; també de les viles de Montblanc, Tàrraga, Verdú, Solsona, Vilafranca del Penedès; i de llocs com Granyena, Ponts, Sarraí, Montornès, l'Ametlla).

Quant a les festivitats religioses o de referència religiosa, la primera en l'ordre anyal en què trobem una celebració més aviat fora de l'església i amb lloguer de músics perquè la gent es diverteixi és la dels dies de Carnestoltes. Cap a mitjan segle XVI trobem que el Consell paga o ajuda a pagar els sonadors o joglars que fan música els tres dies de Carnestoltes. Cap a finals del segle XVI, sembla clar que la festa se celebra a la vila per quarts, i l'any 1582 trobem el pagament a quatre cobles de joglars, una per a cada quarter (vegeu les dades). Al segle XVII, encara es manté l'ajut del Consell en aquesta celebració, però en general sense concretar els músics, sinó més aviat com a ajut fet als quarts, perquè aquests paguin el lloger de cada cobla de músics (tenim constància d'aquests ajuts els anys 1601, 1627, 1628, 1630, 1634, 1683, 1687 i 1692).²² Però en el segle XVII ja s'ha introduït una nova festivitat, a la qual donen prioritat.

Aquesta nova festivitat d'hivern és la festa del Sant Misteri. Trobem el pagament a grups de músics de la vila amb força continuïtat durant els segles XVII i XVIII.

La següent festa important en què, algun any, el Consell ajuda a la despesa, és la festa de Pasqua. Durant el segle XVI, tenim algunes referències a la celebració de Pasqua amb l'elecció d'un rei de festes, el rei Moixó, entre el jovent, com era acostumat de fer amb més continuïtat per la Pasqua de Nadal.

Seguia la de Corpus, amb la processó festiva. D'entre les festes religioses, aquesta és la festa més important a parer del Consell, i per això és la festa en què trobem despeses més quantioses. El Consell paga joglars de l'entorn perquè sonin a la part inicial de la processó, amb els jocs i entremesos durant el segle XV i inicis del XVI; i paga un salari força menor, quasi simbòlic, als sonadors d'instruments de corda, que acostumen a ser de Cervera mateix, i que van sonant davant la custòdia. De vegades consta també un salari important per al sonador (o sonadors) que fa música per al ball de l'àguila, situat en una posició

22. I això sense haver-ne fet un seguiment explícit, puix que en cap cas no trobàvem precisat un ajut directe als joglars, ni qui eren aquests joglars llogats pels quarts.

propera als sonadors de corda. I també alguna indicació addicional que la parella de cornamuser i tamorer tocaren, després de la processó, “a ballar”.²³

També a l'estiu, a la festa de Nostra Senyora d'agost (el 15 d'agost), el Consell acostumava a llogar alguns joglars durant el segle XV.²⁴

I després de la fira de novembre, venien les dues festes importants del desembre, la Immaculada Concepció i Nadal. Als segles XVII i XVIII, aquestes són dues festes significatives, en què el Consell i, després, l'ajuntament paga la música.

Per als segles XVII i XVIII, però, més que els lloguers ocasionals i de joglars/músics forasters que trobàvem en els segles anteriors, tenim ja una cobla de músics a Cervera que cobra salari força determinat per tocar a una colla de festivitats ja assenyalades durant l'any. Aquestes, com podem comprovar a les dades, quan hem recollit el cicle complet, són:

- a) La festa del Sant Misteri i, en algun cas, Carnestoltes.
- b) La festivitat de Corpus i tota la vuitada, amb la cloenda de celebració a la capvuitada.
- c) Els tercers diumenges de mes, amb les festes de la Concepció i Nadal.

5. *Els instruments musicals*

En trobem de quatre tipus, segons la classificació tradicional: instruments de vent, de percussió, de corda i de tecla.

Recollim el joc de denominacions “nom del sonador” i “nom de l'instrument”; posem tot seguit, entre parèntesi, les inicials identificadores que usarem després al primer annex, i, finalment, com a element de datació, indiquem el primer any en què ens ha aparegut el sonador o l'instrument a les dades recollides.

Tenim, en el grup dels instruments de vent, els següents:

- anafil, anafil (a), 1355
- trompador, trompa o trompa plana (t), 1333
- trompeta, trompeta (tr), 1380
- sacabutxo (s), 1555
- joglar de flauta o sonador de flauta, flauta (f), 1376
- sonador de clarí, clarí (cl), 1723
- flabioler, flabioler (fl), 1429

23. Així consta explícitament per a l'any 1497.

24. L'any 1510, paguen onze sous a Antoni Roca, flabioler cerverí, per “joglarejar” a la festa de Santa Maria d'agost.

- sonador de pífero, pífero (p), 1539
- corneta, corneta (cor), 1637
- clarinaire, clarí (cl), 1723
- xalamier o xeremier, xalamia o xeremia (x), 1395
- cornamuser, cornamusa (c), 1360
- sonador de cabreta, cabreta (c), 1433

En el segon grup, instruments de percussió, tenim:

- tamorer, temorer o tamborer, tamor o temor (ta), 1426
- pulsador de tabals o tabaler, tabal (tab), 1424
- tamboriner o tamborino, tamborí o tamborino (tam), 1460
- timpanista (ti), 1514
- timbaler, timbales (tim), 1720

En el tercer grup, instruments de corda:

- citarista, cítara (ci), 1407
- sonador de llaüt, llaüt (l), 1433
- sonador de rabeu o rubeu, rabeu o rubeu (r), 1430
- sonador de rabequet, rabequet (r), 1554
- sonador de guitarra, guitarra (g), 1433
- sonador de viola, viola (v), 1460
- sonador de viola grossa, viola grossa (v g), 1460
- violinista, violí (vi), 1770

En el quart grup només hem trobat un cas:

- sonador d'orgue, orgue de coll o portàtil (o), 1438

De vegades no semblen massa precises les denominacions; així, la forma “anafil” a la segona meitat del segle XIV ja és preterida per la forma “trompeta”.

El terme “trompador” no necessàriament tramet a sonador de trompa, sinó també a sonador de trompeta; en diversos casos trobem simultàniament o amb poca diferència d'anys les dues denominacions per a un mateix personatge.

La forma “xalamia” o “xeremia” serà després preterida per la forma “cornamusa”. I, consegüentment, “xalamier” o “xeremier” serà substituït per “cornamuser”. Tot i així, en algun any concret trobem les dues denominacions com si es referissin a diversos tipus d'instruments (vegeu les dades dels anys 1433 a 1441, període en què es produeix el canvi de denominació).

Els verguers al servei de la Paeria reben els instruments del Consell, que té cura de comprar-los i adobar-los. Poques vegades compren trompetes noves; és més habitual que comprin una trompeta a algun particular.

El 1384, compren trompetes per a la vila (Cl, 53r); el 1393, resolen la com-

pra de noves trompetes (C, 88r). El 1421, compren una trompeta amb el seu estoig de cuiro, a Barcelona, per quatre lliures i sis sous (vegeu l'annex). El 1434, fan adobar les trompes planes de la vila a un argenter (vegeu dades); el 1443, fan adobar un canó de trompeta (Cl, 64v).

El 1491, tornen a comprar dues trompetes a Barcelona, de segona mà (vegeu l'annex). El 1486, compren a Miquel Comalada, corredor de coll de la vila, una trompeta italiana per dues lliures (R, 80v i 81r), i la passen al nou verguer, Gabriel Tolrà.

El 1528 compren pergamins per al tabal de la vila (Cl, 32r). El 1537, fan construir dos tabals amb una post de noguer i dues pells (AC, 20r i 22r i v). Encara, el 1631, trobem la despesa de dues lliures i mitja en adobs als tabals (R, 155r).

6. *Cloenda*

Vist en conjunt, ens adonem que la festa i processó de Corpus és la celebració que ens permet conèixer millor quins joglars o músics hi havia a Cervera, però poca cosa més, puix que en aquella data –de celebració obligada a totes les ciutats i viles importants– sovint fins i tot hi hagué prohibicions explícites de part dels consells per evitar que els joglars del lloc anessin a tocar a una altra població, potser temptats per un sou més elevat. Només en el cas que la població fos petita i no hagués introduït encara la processó, podien marxar els joglars/músics a la veïna població on se celebrés, i participar-hi a sou.

Per aquesta raó comprendrem que el tipus de celebració que realment permet al Consell d'atraure i pagar un major nombre de joglars forasters és la realització del gran mercat o de les fires, perquè en aquests casos no hi ha coincidència amb celebracions importants de les altres poblacions, i això permet que el Consell pugui llogar joglars o músics de poblacions de vegades força allunyades (com són les ciutats de Lleida, Manresa, Balaguer), alhora que atregui també els joglars d'una colla de viles i llocs de l'entorn més immediat.

A l'evolució en les festes, trobem en el segle XIV unes majors despeses en fasts ocasionats per la reialesa, i que a partir del segle XV el Consell intervé tant en ordenar la festa com en pagar part de les despeses –i sovint la música– en una colla de festes religioses.

I si entre els segles XIII i XVI, el més freqüent és que tingui aconductats uns joglars-verguers per assegurar els mínims celebratius, a partir del segle XVII, el verguer no té ni precisa de gaires habilitats com a músic, perquè hom ja li assigna una altra colla de serveis a fer. Es consolida, en canvi, per a aquests segles, la cobla o colla de músics –veritable antecedent de les bandes

municipals-, que són llogats o aconducats ja a inicis d'any per a totes les festes principals de l'any, i que rebran també alguna paga extraordinària si han d'actuar en alguna festa inusual.

Aquests canvis van paral·lels amb els canvis de nom: joglar i ministril per al primer període (en què músic és reservat per a qui toca instruments de corda), músic per al segon.

Annexos:

I. Llistat onomàstic dels joglars i músics

Entrem cognom (sempre és expressat només un cognom a les dades) i nom; precisem després el sobrenom si apareix des de la primera dada (si apareix més endavant, el precisem just a partir de l'any en què apareix). Tot seguit diem la població d'on prové, si és precisada a les dades. Després usem les lletres majúscules V, M, J i Mu segons es tracti de verguer, ministrer o ministril, joglar i músic; i usem el parèntesi, especialment en el cas del verguer, quan veiem que el personatge fa aquesta funció, encara que inicialment no rebí aquest apel·latiu, com ja hem comentat anteriorment.

I posem després lletres minúscules que corresponen a la precisió de l'instrument que toquen, en les correspondències que ja hem assenyalat abans, a l'apartat dedicat als instruments. Únicament afegim la forma "so" per indicar el genèric sonador, si no és precisat l'instrument que utilitzava. Tot seguit, i entre parèntesi, precisem els anys en què n'hem recollit dades.

En més d'un cas hem identificat com un mateix personatge cognoms que presentaven petites variacions ortogràfiques.

També hem entrat en algun cas el nom d'una població, o d'algun noble o personatge reial, quan a les dades eren referenciats els individus tan sols en relació amb aquesta informació. Així, "Verdú, joglars de", o bé "Jaume, joglars de l'infant".

Albeiaia (o Albinyana, o Pinyana), Bartomeu, de Barberà, c (1447, 1448, 1452)

Alcaudete, Pedro de, v (1460)

Alcover, Bernat, de Granyena, ta (1429)

Aldomar, Guillem, (V) ta (1436)

Almudéver, de Lleida, tr (1401)

- Almudéver, Joan, de Lleida, t/tr (1414, 1416, 1418, 1421, 1422, 1423, 1425),
 àlies Cara de plata (1429, 1430, 1434, 1436, 1437, 1438, 1439, 1441, 1444)
 Anglesill, de Vergós de Ribera, so (1516)
 Anglesola (de la Torra o del Mas), Joan, del mas de l'Olzina, J c (1518,
 1519, 1521, 1522)
 Anglesola, Antoni, c (1490)
 Anglesola, Joan, de Pomar, J (1525)
 Anglesola, Joan, J so (1503)
 Anguera, Joan, so (1502-1503)
 Antoni, de Pomar, v (1548)
 Antoni, fill de mestre, de Pomar, v (1538)
 Aragó, Antoni, de Tarragona, t (1360)
 Arbel, Miquel, V tr (1595)
 Aribau, Joan, de Clariana, t (1447)
 Armengol, fill del senyor, tab (1544)
 Armengou, fill d'en Pere, blanquer, M v (1527)
 Arnau, Gassó, de la Conca de Barberà, t (1430)
 Arnau, Jofre, de Tarragona, t (1414)
 Artesa, joglars d', J (1535)
 Atiel, Pere/Peirot, fl-tam (1501, 1502, 1510, 1512, 1514, 1515, 1516, 1520,
 1524)
 Badoç, Antoni, de Ciutadilla, t (1439)
 Badoç, Ferrer, de Ciutadilla, t (1439)
 Badoç, Pere, de Ciutadilla, t (1439)
 Baixeres, fill de Josep, tim (1720, 1722)
 Baixeres, Josep, tim (1720, 1722, 1731, 1732)
 Baldomar, Joan, de Lleida, M (1431)
 Baret, de Cervera, co (1444)
 Barulls, Magí, so (1553)
 Batlle, Jofre, de Solsona, M (1428, 1429)
 Batlle, Pere, de Camarasa, c (1447)
 Batlle, Ramon, (V) J tr (1424, 1430, 1433, 1437, 1438, 1439, 1441, 1442,
 1443, 1444, 1450, 1452, 1453, 1460)
 Beca, Antoni, peraire, tab (1490, 1491, 1492)
 Beli, Joan de, de Solsona, M x (1403)
 Belli, Joan de, de França, (V) x (1406-1407)
 Bellver, joglars de, J (1501, 1502)
 Benasch, Francesc, Mu (1697)

- Benet, Joan, g (1460)
 Benet, Joan, t (1459)
 Berga, Antoni, tr (1620)
 Berga, Ponç de, de Tarragona, M x (1418)
 Besses, Joan de, oriünd de França, habitant a Lleida, x (1404, 1409)
 Billeró, Joan, de Lleida, x (1406)
 Biosca, Francesc, de Talavera, J (1540)
 Boixadors, Joan, de Vilafranca, J (1452)
 Borrech, Joan, de Solsona, M x (1429, 1431, 1433, 1434), àlies Juglar (1434, 1435, 1436, 1437, 1440)
 Borrell, Jaume, de Guimerà, ta (1437)
 Botet, Andreu, de Tàrrrega, tr (1620)
 Botet, Joan, de Tàrrrega, tr (1620)
 Bou, Antoni, ta (1459)
 Bramon, Bernat, (V) t/tr (1509, 1514)
 Brossoses, Antoni, tam (1620)
 Brossoses, Magí, tam (1620)
 Brunell, Daniel, M (1399)
 Çaclua, Nadal, de Balaguer, tr (1439, 1440)
 Çacورونا, Nicolau, de Lleida, M/J x (1423, 1424, 1425, 1426, 1428)
 Çacورونا, Nicolau, de Tarragona, M x (1418)
 Calderó, Bernat, ta (1439)
 Camorera, Valentí, Mu (1619)
 Camp, quatre joglars del, J (1566)
 Camps, Pere, Mu (1600)
 Canelles (o Canyelles), Pere de, de Cervera, (V) tr/t (1395, 1421-1422, 1425)
 Cano, Mateu, de Gascunya, ro (1495)
 Çanoguera, Joan, de Manresa, tr (1428)
 Canyelles, Pere de, (V) t (1399, 1400, 1407, 1417)
 Carbonell, Pere, de la Guardialada, J tr (1440, 1441)
 Carbonell, Pere, menor, de la Guardialada, tr (1440)
 Carnicer, Jaume, boter, v (1539)
 Carnicer, M v (1527)
 Carnicer, Tomàs, tab (1544, 1545)
 Carriol (o Çarriol), Antoni, tr (1430)
 Carulla, Jaume, J (1553, 1554)
 Carulla, Joan, d'Amorós, J (1524)
 Casanoves, Esteve, b (1601, 1603, 1604)

- Castell, Pere, de Tarragona, t (1404, 1414)
 Castelló, Guillem, de Guimerà, t (1423, 1429, 1437)
 Castelló, Guim, (V) t (1416-1418, 1420)
 Castells, Guerau, de Guimerà, t (1434)
 Cellers, trompetes de, tr (1535)
 Cervera, violinista de, Mu vi (1770, 1771, 1772, 1773)
 Cerveró, Gabriel, de Barberà, t (1439, 1440, 1442, 1447, 1448, 1449)
 Cerveró, Jaume, de Barberà, fl-ta (1438, 1439, 1440, 1442, 1448, 1449)
 Ciscar, Pere, de Balaguer, tab (1424)
 Cisquet (o Cisquer), Jaume, J tr (1545, 1549, 1550, 1553, 1555, 1557)
 Ciutadilla, trompadors de (1440)
 Claramunt, Dalmau, de Vilafranca, tr (1456)
 Claramunt, Dalmau, corredor de Cervera, t (1460)
 Claret, Montserrat, de la Guardialada, J ta (1440), tr (1441, 1450)
 Clarinyà, Joan, l (1490)
 Clofent, Llorenç, de Cervera, t (1500-1503)
 Clos, Arnau, (V) J t (1422-1425), teixidor, fl-ta (1426, 1429, 1433)
 Clusa, Joan Baptista, Mu (1764)
 Codinella, Bernat de, t (1439)
 Codinella, Francesc de, t (1439)
 Cofent, Guillem, de Sarral, ta (1431)
 Coll, Francesc, de Manresa, J tr (1430, 1431, 1436, 1441)
 Coll, Pere, de Manresa, tr (1439)
 Coloma, Francesc, de Sarral o de Barberà, ta (1447, 1459)
 Comalada, Miquel, de Cervera, tr (1481)
 Combes, Jaume, de Santa Fe, Mu (1620, 1621, 1622, 1623, 1624, 1625, 1626, 1628)
 Combes, Joan, Mu (1619)
 Comes, Mu (1612)
 Cortells, Joan, M x (1439)
 Creu, Pere de la, cl (1723)
 Cristòfol, mestre, ti (1514, 1515)
 Cristòfol, tam (1528)
 Curullada, joglars de la, J (1535)
 Dalmau, Antoni, de Vilafranca del Penedès, t (1434)
 Dalmau, Joan, de Tàrraga, tr (1459, 1460)
 Domènec, Pere, J (1545, 1549, 1557)
 Duran, Joan, tam (1517)

- Esclusa, Nadal, de Lleida, tr (1431)
 Escrivà, Nadal, de Balaguer, tr (1431)
 Espinosa, mestre, V (1514)
 Estaràs, joglars d', J (1591)
 Esteve, Antoni, de Ciutadilla, t (1439)
 Exernit, Alegret, fill de Domingo, (V) t (1337)
 Exernit, Domingo, (V) t (1337)
 Faia, Jaume/Joan de la, de Lleida, M x (1437, 1438, 1440)
 Far, Mateu, de Bellveí, ta (1497, 1503)
 Far, Mateu, llaurador, de Bellveí, so (1510, 1512)
 Farran, Damià, V (1696)
 Farran, Mateu, V (1652)
 Farrer, Francesc, de Tàrraga, ci (1406)
 Fau, Lluís, tam (1637)
 Faus, Pere, v (1548)
 Febrer, Romeu, (V) t/tr (1338, 1355, 1360)
 Ferrando (o Ferran), Domingo, de Lleida, M x (1434, 1435, 1436, 1438, 1439, 1447)
 Ferrer, Guillemó, (V) t (1355, 1360, 1385, 1395), J-(V) t (1399, 1402, 1403, 1406), àlies Jutglar (1407, 1412, 1417)
 Ferrer, Joan, de Cervera, tr (1603)
 Ferse, Bernat, de Lleida, M (1414)
 Figueres, Joan, fill de Ramon, Mu (1668, 1669)
 Figueres, Ramon, Mu (1668)
 Folquet, Macià, (V) (1485)
 Font, Cebrià, c (1485)
 Foquenses, Magí de, Mu (1617)
 Forner, Cistòfol, tab (1648, 1650, 1652)
 Forner, Joan, de Cervera, t (1438)
 Forner, Joan, t (1439, 1442)
 Forto, Domingo, Mu (1691-1719, 1724, 1726, 1727)
 Freser, Bernat, de Lleida, M x (1420, 1421)
 Fullosa, Pere, de Cervera, l (1442, 1443, 1444, 1450, 1452, 1453)
 Fuster, Benet, de Cervera, co (1442)
 Galtanell, Pere, de Vilafranca, J (1452)
 Gangollet, Joanot, d'Ardèvol, ta (1489)
 Garcia, Bartomeu, de l'Ametlla, c (1454)
 Garcia, Bartomeu, de l'Ametlla, fl-ta (1442, 1444, 1453)

- Garcia, Bartomeu, de València, t (1430)
 Garcia, Bartomeu, fill, de l' Ametlla, fl-ta (1454)
 Garcia, ferrer (o Garcia Ferrer), tam (1487, 1488, 1490, 1491, 1492, 1494, 1495, 1496, 1501)
 Garriga, Bertran, p (1620)
 Garriga, Joan, de Pinós, c (1489)
 Gasset, Joan, de Tamarit, tr (1439, 1440)
 Gibert, Francesc, de Cervera, tr (1457, 1460)
 Gibert, Francí, fill de Pere Gibert, de l' Ametlla, J ta (1441, 1442)
 Gibert, Francí, V ta (1442, 1443, 1444, 1449, 1450, 1453, 1460)
 Gibert, Joan, de Cervera, so (1512, 1513)
 Gibert, Pere, de l' Ametlla, c (1433, 1434, 1436, 1437, 1438, 1439, 1440, 1442, 1444)
 Giner, de Lleida, M x (1421)
 Giner (o Gener), Jaume, de Cervera, tr (1444, 1450, 1453, 1456)
 Gomar, Antoni de, taberret (1542)
 Gonçalves, tamb (1491)
 Gort, Domènec, de Balaguer, tr (1429)
 Granell, Pau, Mu (1703)
 Grioles, Jaume, v (1548)
 Gual, Francisco, M (1694, 1695)
 Guardia, Benet, sabater de Cervera, tab (1484)
 Guardiola, Antoni Joan, de la Cardosa, c (1497, 1503)
 Guassia, Bartomeu, de l' Ametlla, ta (1447, 1452)
 Guerau, Andreu, V (1572)
 Guerau, Bernat, de Lleida, M x (1420, 1421, 1437)
 Guerau, Cristòfol, v (1538, 1542)
 Guiamont, t (1399)
 Guilbert, Benet, de Guissona, tr (1360)
 Guillem, Joan, V (1652)
 Guim, Jaume, t (1452)
 Guimonet, ta (1442)
 Guitart, Bernat, de Lleida, J/M (1425, 1431)
 Guitart, Bernat, de Tarragona, M x (1418)
 Janer, Antoni, v (1538)
 Jaume, joglars de l' infant, J (1338)
 Joan, Alonso, tam (1490)
 Joan, Bernat, de Barberà (1452)

Joan, Llorenç, de Lleida, M/J (1423, 1424)
Joan, mestre, de Lleida, M (1420) –potser es tracta de Llorenç Joan-
Joan, Pere, (V) t (1395, 1399, 1403, 1406, 1407), àlies Roig (1412)
Joan, Pere, de Balaguer, M x (1440)
Joan, Pere, de Lleida, M x (1438, 1439, 1440, 1441)
Juglar, Joan, de Solsona, M (1401)
Juglar, Joan, de Solsona, M (1428, 1431, 1439)
Juglar, Miquel, so (1583, 1584)
Juncós, Vicent, de Granyena, t (1438)
Just, Macià, Mu (1600)
Jutglar, Joan, M x (1439)
Lleida, cinc joglars de, J (1564)
Lleida, joglars de, J (1400)
Lleida, músics de, Mu (1619)
Lleida, sacabutxos de, s (1555)
Loret, Macià, Mu (1619)
Malgosa, missatger d'en, tamb (1491)
Manresana, joglars de la, J (1338)
Marema, Bernat de, de Lleida, M x (1440)
Maria de Navarra, joglars de la reina, J (1338)
Marigó, Jeroni, Mu c (1636, 1637, 1639, 1640, 1641)
Martí, Pere, J (1553, 1554)
Martín, de Montmagastre, ta (1459)
Martín, Guillem, de Lleida, tr (1452)
Martorell, Gaspar, V (1554)
Martorell, Gaspar, V (1589, 1591)
Mas, Antoni, Mu (1606, 1616, 1617, 1618)
Mas, Antoni dez, de Montblanc, c (1360)
Massip, Pere, J (1544, 1545, 1546, 1553, 1554, 1559)
Mateu, Bartomeu, de la Conca de Barberà, ta (1430)
Matoses, Salvador, v (1510, 1512, 1513, 1514)
Meroles, Francesc, Mu (1704)
Meroles, Joan, so (1620)
Messeguer, Bernat, de Barberà o Sarraí (1452)
Mestre, fill d'en, tab (1544)
Mestre, Joan, V tab (1548)
Millà, Bernat, de Tàrraga (1447)
Miquel, Berenguer, de Cervera, so (1453)

- Miranda, A. de, x (1402)
 Miró, Antoni, de Granyena, J (1515, 1516)
 Miró, Antoni, de Granyena, J ta (1503)
 Miró, Cebrià, germà de Rafel (1479), de Granyena, J ta (1478, 1479, 1486, 1488, 1492)
 Miró, Pere, de Cervera, tr (1505)
 Miró, Rafel, de Granyena, J c (1457, 1461, 1478, 1479, 1486, 1488, 1490, 1492, 1495, 1503)
 Miró, Rafel, pagès, de Granyena, so (1537)
 Monfalcó, fill de Joan, d (1549)
 Monfalcó, Joan de, M ti (1536, 1537, 1549)
 Monfalcó, Joan, de Lleida, Mu (1557)
 Montblanc, joglars de, J (1338)
 Montornès, Pere, de Sarra (1452)
 Montseny, Gabriel, de Sarra, t (1431)
 Morell, Guillem, de Lleida, M/J x (1414, 1416, 1421, 1423)
 Morell, Simon, (V) t (1420-1421, 1423)
 Morell, Simon, de Lleida, M (1420)
 Morera, Antoni, Mu/J (1600, 1605, 1606, 1612)
 Morera, Joan, J (1604)
 Morera, Pere, de Montfalcó, Mu (1618)
 Morera, Pere, Mu (1621, 1622, 1623, 1641)
 Muntaner, Guillem, ta (1452)
 Muntaner, Joan, r (1430)
 negre, un, tab (1514)
 Negrel, Miquel, tam (1620)
 Noguers, Joan, de Manresa, t (1439, 1440)
 Noguers, Joan, de Manresa, tr (1425, 1426, 1428)
 Noguers, Joan, trompeta del senyor governador de Catalunya, tr (1434)
 Nogués, Joan, tr (1459)
 Olesa de Montserrat, trompadors d', t (1421)
 Oliver, Domingo, de Lleida, M/J x (1425, 1426, 1428)
 Oliver, Joan, v (1548)
 Orinós, P, (V) tr (1402-1404)
 Oriol, Joan, r (1430)
 Ortoneda, Joan Ramon d', de Cervera, tr (1430)
 Ortoneda, Pere d', de Solsona, M (1429, 1430)
 Pasqual, Guillem, de Sarra, ta (1431)

Pasqual, Joan, escrivent de Cervera, co (1443)
Patau, Jaume, de Balaguer, M x (1434, 1435, 1436, 1437, 1440, 1447)
Patau, Jaume, de Lleida, M/J x (1424, 1426, 1428, 1429, 1431, 1434, 1439)
Patau, Joan, de Bellveí, J (1501)
Pedro, tam (1490)
Pedrosa, Pere, de Barberà, t (1438, 1439, 1440, 1442, 1447, 1448)
Pedrosa, Pere, de Verdú (1459)
Pellicer, Joan, de Barberà, t (1449, 1452, 1459)
Perelló, Gaspar, Mu (1625)
Perelló, Jaume, fl-tam (1539)
Perelló, Joan, J (1545)
Pi, Pere, Mu (1764)
Picamill, (V) t (1337)
Pinós, Josep, V (1696)
Pinós, Rafel, V (1652)
Pintó, Francesc, tim (1734, 1754, 1757, 1760, 1761)
Pintó, Magí, germà de Francesc, tim (1734, 1754, 1757, 1760, 1761)
Placeta, don, de Sedó, J f (1376)
Plana, Francesc, de Vilafranca, J (1452)
Planes, Manuel, de Cervera, Mu (1763, 1764)
Pont, Jaume, J (1550)
Ponts, trompadors i tamorer dels veïns de, t, ta (1431)
Porredon, Magí, Mu (1634)
Porta, Joan, de Bellveí, J (1503)
Prats, Francesc, V (1696)
Puall, Pere dez, (V) a (1355), tr (1376-1385)
Puig, Francesc, Mu (1692)
Puiggròs, Antoni, Mu (1619)
Puigsabro, Joan de, de Cervera, tr (1444, 1452, 1453, 1456)
Puigsabro, Joan de, V tr (1461)
Pujol, Pere, tam (1620)
Quintana, G, de Berga, J (1360)
Ramon, A. de Guilla, de Tarragona, tab (1360)
Ramon, Andreu, so (1553)
Resnalles, Joan, ta (1439)
Riba, Joan, so (1553)
Ribes, Pere de, (V) x (1401)
Ridoure, Jaume, de Montoliu, J (1521, 1522)

- Riera, Jaume, de Copons, t (1447)
 Rila, mestre Joan, so (1538)
 Rius, Josep, Mu (1649)
 Robós, P., x (1402)
 Roca, Antoni, paraire, J (1544, 1545, 1546)
 Roca, Antoni, paraire, de Cervera, J fl-tam (1510, 1512, 1514, 1516)
 Roca, Joan, paraire, de Cervera, J (1515)
 Rocamora, Antoni, paraire, J (1515)
 Rocamora, Jaume, teixidor de lli, tr (1489, 1490)
 Rocamora, Jaume, V t (1499, 1512)
 Roig, Guerau, v (1460)
 Roig, P., t (1414)
 Ros, Francesc, de Solsona, M x (1428, 1431, 1433, 1437, 1439)
 Ros, Mateu, de Lleida, x (1437)
 Ros, Miquel, M (1399)
 Rosa, Lluís de la, cl (1723)
 Roset, Joan, de Lleida, t (1420)
 Rovira, Jaume, M (1692, 1696)
 Rovira, Jaume, Mu (1764)
 Rubert, Joan, so (1494)
 Sabater, Berenguer, de Vic, c (1360)
 Sabater, Pere, de Guimerà, t (1437)
 Sacorona: vid. Çacorona
 Salat, Antoni, de Cervera, l (1442, 1450, 1452, 1453)
 Salat, cuiracer de Cervera (1438)
 Salat, Joan, v g (1460)
 Salvà, Nadal, trompeta de mossèn Joan Cortiç, tr (1441)
 Salver, els fills de Benet, barber de Cervera, co (1442)
 Salver, Gabriel, barber de Cervera, l (1443, 1444, 1450, 1452, 1453)
 Santa Fe, dos joglars de, J (1566)
 Santapau, Antoni, de Tàrraga, J fl-ta (1488, 1489, 1495, 1503)
 Santapau, Antoni, ta (1459)
 Santapau, Antoni de, de Sarral, tr (1486)
 Santapau, Francesc de, de la Conca de Barberà –de Sarral-, t (1430, 1431)
 Santapau, Francesc de, fill, de Sarral, t (1431)
 Santapau, Francí (1459)
 Santapau, Llorenç, fill d'Antoni, de Sarral, t/tr (1452, 1480, 1485, 1486, 1489)

Santapau, fill de Llorenç, de Sarra, tr (1485)
 Santapau, Ramon, de Guimerà (1452)
 Sarra, trompadors de, t (1421)
 Sarró, Josep, Mu (1619, 1622, 1624, 1625, 1626)
 Saurina, Bartomeu, V t (1538, 1539)
 Sedacer, Bernat, de Balaguer, t(1447)
 Segarra, Andreu, de Carbesí, J c (1518, 1519)
 Segarra, Andreu, de Montornès, J c (1490)
 Segarra, fill de Ramon Segarra, de Montornès, ta (1459, 1461)
 Segarra, germà d' Andreu, de Montornès, ta (1490)
 Segarra, Jaume, de Montornès, J fl (1509, 1510)
 Segarra, Joan, de Montornès, J ta (1461, 1486)
 Segarra, Ramon, de Montornès , c/ta (1447, 1452, 1453, 1459, 1461)
 Segarra, Ramon, de Montornès, J c (1461, 1480, 1486)
 Segarra, Simó, de Montornès, c (1447, 1453)
 Segura, na Esperança, ca (1538)
 Selva (o Sclua), Nadal, de Balaguer, tr (1429)
 So, fra Joan de, o (1438)
 Solanes, Francesc, Mu (1713, 1715, 1718)
 Soler, Andreu, V (1623)
 Soler, Cristòfol, Mu (1620)
 Soler, Joan, V (1589, 1591)
 Soler, Llorenç, t (1447)
 Solonelles, Pere de, notari de Cervera (1441)
 Solsona, joglars de, J (1400)
 Solsona, xeremiers de, x (1430)
 Sors, Joan, de Tàrraga, tr (1620)
 Talavera, ta (1443)
 Tarroja, Bernat de, de Guimerà, t (1423, 1429)
 Terrés, P., t (1338)
 Tolrà, Gabriel, V tr (1485, 1489)
 Tornàs, Joan, x (1402)
 Torra, Anglesola de la, J (1487) -vid. Anglesola-
 Torra, fill d' Anglesola de la, J (1487) -vid. Anglesola-
 Torranova, Francesc, M v (1527, 1538, 1539)
 Torranova, Llorenç, v (1542, 1544, 1548)
 Torrent, Bernat, barber, v (1510)
 Torres, Miquel, de Granyena, ta (1457)

- Torto, Francesc, Mu (1649)
 Trilla, Gabriel, germà de Joan, de Llorac, ta (1491, 1492)
 Trilla, Joan, de Llorac, J c (1486, 1487, 1491, 1492, 1494)
 Trilla, Pere, germà de Joan, de Llorac, J ta (1486, 1487, 1494)
 Trilla, Pere, de Llorac, J (1515, 1516)
 Turca, Mateu, de Lleida, M (1447)
 Ullestret, Domingo d', (V) t (1333)
 Ullestret, Guillem d', (V) t (1333)
 Urgell, Esteve, de Tarragona, t (1414)
 Vallfort, Joan de, tamorer del delfinat de França, ta (1441)
 Vaquer, Sampso, p (1620)
 Veciana, Jaume, de Cervera, co (1485)
 Vendrell, Joan, peraire, v (1510, 1512, 1513)
 Verdú, joglars de, J (1399)
 Vidal, Antoni, de Riudovelles, J ta/tam i fl, /c (1485, 1486, 1488, 1489)
 Vidal, Domingo, de Lleida, t/tr (1414, 1416, 1421, 1422, 1424, 1426, 1429, 1431)
 Vidal, Jaume, V (1453)
 Vidal, Joan, de Barberà/ de Sarra, t/tr (1442, 1452, 1453)
 Vidal, Joan, de Sarra, t (1431)
 Vidal, Miquel, de Cervera, (V) J t (1421-1424, 1429, 1433)
 Vidal, Miquel, de Lleida, t (1420)
 Vidal, Miquel, V J tr (1441, 1442, 1443, 1444, 1450, 1452, 1453)
 Vilafranca, ministrers de, M (1399)
 Vilaseca, Gabriel, Mu (1619)
 Xacón, Rafel, p (1539)
 Xacon, Rafel, V tr (1538)
 Xapel, Francisco, major, Mu (1764)
 Xapel, Francisco, menor, Mu (1764)

II. Annex Documental

I.

1337

Despeses per fer tres penons amb els cérvols per a les trompes dels trompadors de la vila, puix que ha de visitar-los el rei.

AHCC, FM, *Llibre de clavaría*, 1337, f. 33 r i v

Item com lo senyor Rey hic deguésser e los trompadors no aguessen

penons a les trompes, nos per aquesta rahó aguem a fer penons als dits trompadors; ço és saber, a.n Domingo e a son fiyll, e a.n Pichamiyll. E axí compram primerament cendat vermeyll e groch a penó a fer a.n Pichamiyll, lo qual compram d'en Johan de Bosch, que costà .viii. sous .iiii. diners, e n'avem àpocha. Item compram d'altra part a obs dels penons d'en Domingo e de son fiyll, d'en R. Fuster .iiii. alnes de cendat entre vermeyll e groch, a for de v sous per alna, fa en suma xx sous. Item compram del R. Fuster .ix. onces e .i. quart e mig de seda entre vermeylla e groga, a obs de la flochadura dels penons d'en Domingo e de son fiyll, e d'en Pichamiyll, a rahó de iiii sous per onça, fa en suma xxxvii sous vi diners. Item compram a obs dels dits penons .ix. alnes e miga de corda de seda de València a rahó de vi diners per alna, fa iiii sous ix diners. Item compram del dit R. Fuster seda fluxa fina a obs dels dits penons, e de fer los huyllers dels cervos, que costà ix diners. Item costaren // alcunes avaries que aguem del dit R. Fuster per la dita rahó, axí com paper a encriyllar los cervos, e caneles de cera a encerar los dits penons en tron la flochadura vii diners. E axí és cert que avem donats e pagats a.n R. Fuster per les dites rahons .lxiii. sous vii diners, dels quals avem àpocha del dit en R. Fuster. E axí és cert que costen los dits .iii. penons de ço que avem comprat d'en R. Fuster e d'en Johan de Bosch, dels quals avem .ii. àpoches axí com damunt és dit lxxi s. xi d.

2.

1338

Na Miquela, sedera, treballà en els penons dels trompadors; son pare rep cinc sous per aquesta feina.

AHCC, FM, *Llibre de clavaría*, 1338, f. 30 r.

Item donam a na Michela, filla d'en Miquel Guilabert, sedera, per sos trebayls de mans de la flochadura que féu a obs dels penons dels trompadors; e avem-ne àpocha de son pare, que.ls reebé v s.

3.

1338

P. Celom cobra quinze sous per pintar els cérvols en set penons dels sonadors de la vila i en el penó de la senyera de l'host.

AHCC, FM, *Llibre de clavaría*, 1338, ff. 35 v i 36 r.

Item donam a.n P. Cellollm per pintar los cervos en .iiii. penons dels trompadós e .ii. penons d'anafillés, e en un penó del grayller, e en lo penó del senyaler // de la vila, que feem fer com la host ere a Terroya, e avem-ne àpocha xv s.

4.

1355

*Despeses en fer nous penons pels trompadors i l'anafilèr.*AHCC, FM, *Llibre de clavaria*, 1355, ff. 31 v i 32 r.

Item com los penons dels trompadors e del anafilèr aguessen tots los penons romputs e squinzats, e estiguessen a gran vergonya e desonor de la vila, emper azò fem comprar los dits penons, e costaren zo que.s seguex:

Primerament, costaren dues alnes e quarta de cendat vermeyll ample, a rahó de x sous l'alna, xxii sous vi diners.

(al marge) apar-se per consell mas no per àpocha.

Item mig quarto de cendat gr. mig quarto de cendat groc (sic) stret per a fer los cervos, a for de vi sous ii diners per alna x s.

Item mig quart de seda a cosir los dits penons, costà x d.

Item .vii. onzes e quarta de floquadura reyall de Barchinona, la qual costà d'en Johan Lop lxxv s. vi d. //

Item costaren dues onzes de seda groga e vermeylla a rahó de vi sous vi diners per onza, a obs dels cordons dels dits penons, fa xiii s.

Item un quart e un argenz de seda que deneege als dits cordons xiii d.

Item .iiii. alnes de veta de seda a for de vi diners per alna xviii d.

Item fem donar a sa muyller d'en Bonat, mercer, la qual féu los cordons als dits penons v s.

Item fem donar pel dit nostre clavari a.n Johan Lob, qui féu fer la flocadura a Barchinona per quay iii s.

Item costaren .iiii. quarts de cendat vermeyll al penó de la trompeta al dit for vii s. vi d.

Item costà miga alna de cendat groc al cervo del dit penó, a for de vi sous iii s.

Item fem donar pel dit nostre clavari a.n P. Zelom, pintor, per tayllar e pintar los cervos dels dits penons xviii s.

Item fem donar pel dit nostre clavari a.n P. de Cam, sartre, qui féu los dits penons xl s.

E axí costaren los dits penons segons que damunt per menut largament s'apar per tot.

5.

1376

*Diverses despeses per festivar el naixement del fill de la senyora duquessa.*AHCC, FM, *Llibre de clavaria*, 1376, ff. 46 r i 47 r.

Item com lo senyor duch nos agués scrit per ses letres certificant-nos que la senyora duquesa avie infantat e havie agut fiyll, per ço nos, ab acort de alguns prohòmens, fem fer gran festa a sollemnitat d'aquest feit, e fem fer grans bals e aguem jutglàs e fem fer grans farahons al cluquer de Senta Maria, al cluquer de Sent Anthoni. E per ço fem donar a pagar a.n G. Ferrer, misatgé nostre, los quals de manament nostre havie bestreits a brandons, a oli als faraons, a lenya, a jutglàs. E à-n'i àpocha en poder d'en P. Cortés

ii ll. xvii s. x d.

(...) // (...) // (...)

Item fem donar a pagar a.n Bng. Dianta, lo qual trametérem a Sadahó, a don Placeta, jutglar de flauta, que vingués ací per la festa que férem de la nativitat del senyor duch

i s. vi d.

6.

1420, abril, 4

Afermat, l'any passat, Simeon Morell com a trompador i missatger, resolen pagar-li les vestidures com es costum; i el mateix a Pere Borrada,. Però que a les mànegues dels vestits portin com a divisa la paraula Cervera, i que no rebin els vestits si no accepten de dur-hi la divisa.

AHCC, FM, *Llibre de consells*, 1420-1421, ff. 23v-24r.

Item fon proposat per los dits honorables pahers que l'any prop passat foren donades xxviii alnes de drap als trompadors e a.n Borrada per vestir-se de aquell. E com l'any prop passat lo honorable Consell // e pahers afermasen en trompador e misatgé de la casa de la paheria ço és en Simeon Morell, lo qual ha aver segons l'afermament lo vestit, segons an los altres trompadors.

Sobre açò acordà lo Consell que pus lo Consell lo afermà a trompador e ab lo que done als altres trompadors, acordà que al dit Simeon sien dades les dites set alnes de drap solament per la trompa, e que al dit en Pere Borrada sien donades les dites set alnes segons li és stat donat los anys passats, los quals agen a portar alguna divisa a conexença dels pahers, per forma que aparegua que són misatgers de la vila. E que en altra manera, si no la volen portar, la dita divisa, que no agen lo vestit. La qual divisa acordà lo Consell que sia meytada la una mànega d'altra color o agen a portar letres d'altra color en la dita mànega, en la qual mànega sia scrit Cervera per letres entretallades.

7.

1425, gener, 23

Resolen aconduir dos missatgers que sàpiguin trompar, i un trompeta i un

tamorer i flabioler; determinen les obligacions que tindran i els sous que cobrarán. I no aconduir en Morell fins que no els hagi presentat els comptes de la quístia que ha cobrat per la vila.

AHCC, FM, *Llibre de consells*, 1425, ff. 24v-25r.

Los honorables pahers e quatre prohòmens en lo consell de la Lx^a prop tenguda assignats a regonèxer, apuntar e posar en bon orde lo fet dels missatgés, trompeta e tamorer qui servexen a la paheria e a la vila, per vigor del poder a ells donat, tots concordantment, dien e ordonen, e posen lo fet dels dits missatgés e altres servidós de la sala [de la paeria] e de la vila dessus dita en la ordinació següent, ço és, que sien haüts e conduïts dos missatgés qui sàpian servir de trompa e fer altres coses necessàries al servey de la vila, e un trompeta e un tamorer o qui toch lo flaviol, los quals sien tenguts de sonar per tot lo mes de la fira a dues ores lo dia, e en altres actes de dies e solemnitat acostumat de sonar per la vila; e los missatgés ajustar la Lx^a qui fa la elecció de pahers e consellers l'endemà de Nadal, e legir les crides, e aportar los ploms dels portals a la casa de aquells qui. lls dóna, en cas que se'n donen; ajustar los cavalcadors lo jorn de Sent Martí; e fer totes altres coses acostumades fer per los misatgés de la sala, los quals hayen la soldada següent:

Primerament quiscun missatgé xvi ll. //

Item lo trompeta de soldada e del sonar
de la fira e altres coses per ell faedores vii ll. xiii s.

Item lo qui toqua lo flaviol e amor, entre
lo sonar de la fira e altre servey del any ll. xxxx s.

Entre tots quatre hayen un drap de Campredon miyà per a vestir, lo qual no.ns cost més de xi lliures; ço és que. ls sie partit per aguals parts. E que la vila los pach costures, segell e brodat o davisia si n'i porten, però que los dits missatgés no guosen fer absència de la vila per anar en algun loch, festa ho solemnitat, sens licència dels pahers. Entenen emperò los dits honorables pahers, racional e prohòmens que si en res en Morell, missatgé de la vila, no sie conduït tro ssus haya retut comptes de la quístia dels jueus que ha plegada, e haya haüda absoluta, segons forma de capítol.

(...)

La qual ordinació havent per bona lo dit Consell, loha hi aprova, e volch que de aquí avant sie servada.

8.

1421, setembre 15

Compra d'una trompeta amb estoig, a Barcelona, per quatre lliures i sis

sous; i despesa de quatre sous en beure pels joves que ballaren a la fira d'Anglesola.

AHCC, FM, *Llibre de clavaría, 1421*, f. 73v.

Lvii

Item ffem donar e pagar per lo dit nostre bosser d'actes de la bozeria huytanta-sis sous, los quals costà una tronpeta, son estox de cuyro a Barchinona. E à-n'i albarà escrit de mà d'en P. Malyoll, notari de la paheria, a xv de setembre del any present MCCCCxxi.

iiii ll. vi s.

Lviii

Item ffem donar e pagar per lo dit nostre bosser a.n Borthomeu Valent, los quals bestragué a la fira d'Angleola, a jóvens que balaven a la dita fira; ço és, en beure après dinar

ll. iiii s.

9.

1423, 3 novembre

Compte de les despeses en les vestidures per als verguers, primer en llatí i després repetit en català.

AHCC, FM, *Llibre d'èpoques comunes, 1423*, f. 20r

Noverint universi quod ego, Petrus Palau, draperius ville Cervarie, confiteor vobis, honorabilibus Manueli de Cardona, Petro de Rabinat, Michaeli de Roqueta et Nicholao Tixoneda, paciariis hoc anno ville Cervarie, quod fecistis dari et solvi michi per venerabilem Jacobum de Monbrió, clavarium hoc anno dicte ville quantitatis infrascriptas. Primo tres libras et quatuor solidos pro .xii. alnas de panno lini, de quas Simeó Morell, nuncius domus paciarie dicte ville, emit a nostro operatorio ad rationem xii solidorum per alna. Item quatuordecim solidos et quatuor denarios, quos (...) dictorum paciariorum ordinacionum (...) promissu bistraxi per tallar e bexar e cosir dictum pannum. Item septem solidos quos bistraxi Petro Serra per brodar les letres en les mànegues. Item quatuor libras et quatuor solidos pro septem alnas de panno linido de Camprodon, quas Arnaldus Clos, juglar de la tamor, accepit ad rationem xii solidorum per alna. Item quatuordecim solidos et quatuor denarios, quos bistraxi per tallar, bexar et aparellar lo dit drap. Item septem solidos quos bistraxi Petro Serra per brodar les letres. Item quatuor libras quatuor solidos pro septem alnes de blau de Camprodon, quas Michel Vidal, trompeta, recepit a nostro operatorio ad dictam rationem xii solidorum per alna. Item quatuordecim solidos et quatuor denarios per bexar, tallar e cosir dictum pannum. Item septem solidos quos bistraxi Petro Serra pro brodando et literas faciendo in manica tunice dicti Michelis dicentur dicte litere Cervarie. Item

quatuor libras et quatuor solidos pro septem alnas de panno linido de Campredon quos Petrus Borreda recepit a nostro operatorio ad rationem xii solidorum per alna. Item xiiii solidos et quatuor denarios quos bistraxi per tallar, cosir et bexar. Item vii solidos quos (...) bistraxi Petro Serra pro brodando manicam tunice dicta per borona faciendo in eadem Cervaria. Item unam libram et xvi solidos pro quatuor alnas et dos palms de panno viridi de Ripoll, ad rationem viii solidorum per alna, quas vobis, dictis honorabilis paciarii, recepistis a dicto nostro operatorio ad opus cuiusdam tunice Johannis Ortigues, sagionis. Quiquidem quantitatis sumam capiunt viginti duarum libras xvii solidos et quatuor denarios barchinonenses iuxta compotum per dictos paciarios factum et minutam traditum prout superius continetur. Et quia de predictis et consequitur etc.

Testes Bernardus Guomar, Simeon Morell ac Franciscus Cases.

Actum iii novembris anno predicto.

(en full volander hi ha les despeses en català:)

Deu en Simeon Morell, que pres a .xxiii. de març vii alnes de blau de Camprodon, a raó de xii sous iiii ll. iiii s.

Deu més que doní per tallar e baxar, cossir lo dit drap, xiiii sous iiii diners xiiii s. iiii [d.]

Deu més que doní a.n Pere Serra, qui brodà les letres, vii sous vii s.

Deu n' Arnau Clos, que pres a .xxiii. de març vii allnes de blau de Camprodon, a raó de xii sous iiii ll. iiii s.

Deu més, que doní per tallar, baxar e apparellar lo dit drap, xiiii s. iiii [d.] ll. xiiii s. iiii [d.]

Deu més, que doní a.n Pere Serra, qui brodà les letres, vii sous ll. vii s.

Deu en Miquel Vidall, que pres a .xxiii. de març vii alnes de blau de Camprodon, a raó de xii sous iiii ll. iiii s.

Deu més, que doní per baxar, tallar, cossir lo dit drap, xiiii sous iiii [diners] ll. xiiii s. iiii [d.]

Deu més que doní a.n Serra, qui brodà les letres, vii sous ll. vii s.

Deu en P. Boreda, que pres a .xxiii. de març vii alnes de blau de Camprodon, a raó de xii sous, fa iiii ll. iiii s.

Deu més, que doní per tallar e cossir e baxar xiiii sous iiii [diners] ll. xiiii s. iiii [d.]

Deu més, que doní a.n Serra per brodar les letres, vii sous

II. vii s.

Deuen los senyors de paés, que prengueren a .iii. de setembre .iiii. alnes ii palms de vert de Ripoll, a raó de viii sous per alna, fonch obs de la cota de Johan Ortigues

i ll, xvi s.

Suma per tot

xxii ll. xvii s. .iiii [d.]

10.

1425, febrer 21

Els paers, després d'haver sentit l'amenaça de tres missatgers de la vila que se n'anirien a Verdú si no els augmentaven el salari, decideixen aconductar-ne un dels tres amb més salari, i deixar lliures els altres dos; ho comuniquen al Consell, que aprova la resolució.

AHCC, FM, *Llibre de consells*, 1425, ff. 39v-40r

Item fon proposat per los honorables pahers que per part d'en Morell, Miquel Vidal e en Clos és stat dit a ells, dits pahers, que ells se'n volien anar a Verdú, on lo[s] feyen majors aventatges que aquesta universitat no.ls feye. E ells, dits honorables pahers, vaents que la vila romandria sens missatgés, an tractat e acordat ab lo dit Miquel Vidal que ell sie // missatgé, ab en Ramon Batlle ensemps, de la casa de la panderia. E noresmenys trompeta de la dita vila si emperò al Consell serà placent; lo qual Miquel Vidal haya a ffer totes crides a la dita vila pertanyents de fer, e ésser trompeta e fer la servitut de la fira, e los albarans de la elecció de Nadal e totes altres coses que pertanguen a trompeta e cridador, e encara missatgé de la dita vila. E per totes aquestes coses li han promès, si al dit Consell –emperò- li serà placent, xx lliures de salarii e lo vestit que lo dit en Morell solie haver. Per què pregaren lo present Consell si.lls plaurà que haye les dites .xx. lliures.

Sobre açò lo Consell acordà hi hac per bo e per acceptable ço que los dits honorables pahers han fet e concordat ab lo dit Miquel Vidal. És saber, que per totes coses que missatgé, trompeta, cridador sie tengut a ffer en la dita vila e servitut de aquella, faça e haya a ffer per lo demunt dit preu de vint lliures e lo dit vestit quiscun any.

11.

1450, gener 30

Despesa de vint-i-un sous a la muller de Mateu de Cornellana per brodar els títols a les mànigues dels trompetes i del tamorer de la vila.

AHCC, FM, *Llibre de clavaria*, 1450, f. 72r

Item més fem donar e pagar per lo dit nostre clavari a madona Caterina,

muller del discret en Matheu de Cornellana, vint-e-hun sous barcelonins a ella deguts e manats donar per ço com à brodats los títolls en les mànegues dels trompetes e tamorer de la dita vila l'any present; à-n'i àpocha en poder del notari de la sala, a .xxx. de gener i ll. i s.

12.

1489, desembre, 11

Text de l'aconductament de Llorenç Santapau com a verguer i trompeta de la vila mentre visqui, i text de l'acceptació.

AHCC, FM, *Llibre de recorts i crides*, 1486-1495, f. 32r.

Conductió feta d'en Lorenc Sentapau per a verguer dels senyors de pahers e per trompeta.

Die veneris intitulata xi mensis decembris anno a nativitate Domini millesimo CCCC° Lxxxviii°, los honorables n' Anthoni Comalada, Johan Ponç, Beringuer Gaçó e Ffrancesc Ortigues, pahers l'any present de la vila de Cervera, per la potestat a ells donada per lo honorable Consell ordinari celebrat en la sala de la paheria de la dita vila a dos del mes e any predits, han condohit e condoexen a.n Lorenc Sentapau, nadiu de la vila de Çarreal, per a verguer e trompeta de la dita vila de Cervera, lo qual sie tengut de servir dits senyors de pahers e los qui per havant seran, quiscun jorn bé e degudament al offici de vergueria, e quiscun jorn acompanyar-los e fer-los bona e deguda servitut, e trompar en les crides que la vila farà fer, segons serà manat per los senyors de pahers, e trompar lo dia del Corpus, e altres dies si serà ordonat per los dits senyors de pahers. E li donen de salari per quiscun any tretze lliures e una roba o mantó de aquella color que los senyors de pahers portaran les çamarres, açò sie en electió dels dits senyors de pahers si serà roba o mantó. La qual conductió e any començarà a córrer lo dia o festa de Nadal primer vinent, e volen dita conductió sie duradora a vida del dit Lorenc Sentapau, fent ell deguda servitut. En altra manera, sie a beniplàcit dels senyors de pahers qui ara són e per temps seran, e Consell de la dita vila. Les quals tretze lliures li sien pagades per ses terces segons és practicat en la conductió dels altres verg[u]és.

E lo dit Lorenc Sentapau accepte la dita conductió, promet e convé als dits honorables pahers en nom de la dita vila sots virtut del jurament per ell prestat, en poder d'en Lorenc Serra, notari, dejús scrit, e homenage de pocha (boca) e de mans en poder del honorable en Johan de Soldevila, sotsveguer e sotbatle de la dita vila per la magestat del senyor Rey, aquell rebent en nom del senyor Rey e pena que.s inposse de cent lliures, que bé e degudament ab totes ses forces servirà los dits honorables pahers e los qui après de ells seran en dit

offici, e que tot lo que li serà comanat secret tindrà secret, sots virtut dels dits jurament e homenatge que prestat ha e pena desús dita. E si lo contra farà, vol ésser tengut per trencador de sacrament e homenatge etc, e encórrer en la dita pena etc.

E per les dites coses, totes e sengles, per tenir e complir aquelles, los dits honorables pahers ne obliguen los béns de la universitat e lo dit Lorenç Sentapau tot ell e tots sos béns, mobles e immobles, haguts e per haver etc. Renun. Etc.

Actum Cervarie.

Testes Raymundus del Lach, sutor, Petrus Cercós, magister domorum, et Miquaell Comalada, cursor, Cervarie habitatores.

13.

1491, novembre 7

Despesa a Jaume Robió, síndic, d'onze lliures i dos sous per comprar a Barcelona dues trompetes per als verguers, i tela vermella i groga, i fer-hi pintar els cérvols al pintor Alemany.

AHCC, FM, *Llibre de notaments de racional, 1489-1491*, ff. 165v-166r).

Tronpes per als vergés per honrament de la villa.

Deu lo honorable en Jaume Robió, síndic hordenari de la vila de Cervera, que los senyors de pahés han fet dar e pagar per mans del honorable en Nicolau Giu, clavari l'any corrent, honze liures dos sous, de les quals fermà àpoca en poder del discret en poder del discret (sic) en Lorenç Sera, notari escrivà de la casa de la payria de dita vila, a vii de noembre any MCCCCLxxxx hu. Fonc-li signat albarà.

xi ll. ii s.

//

És-li degut, que per deslberació e hordenació de consell celebrat en la sala de la payria de dita vila a .xxv. de mayg any MCCCCLxxxx hu són estades conprades dues tronpetes dins la ciutat de Barchinona. La una fou conprada d'en Johan Robert, tronpeta de dita ciutat, per sis liures; e altra d'en Francí, tronpeta de dita ciutat, tres liures deu sous; e més per dues canes tella vermella e groga que fou conprada d'en Pere Johan, del Horde, botiger de dita ciutat, vuyt sous; per mans de pintar los penons e cervos en dita tella a.n Lamany (Alemany), pintor de dita ciutat, vint-i-quatre sous. Que monte tota la desús cantitat honze liures dos sous

xi ll. ii s.

(a Pere Esteve, cinter de Cervera, li compren cordons de seda groga i vermella per als penons de les trompetes noves, 12 sous i mig, en data 10 de novembre, R, 166v-167r)

14.

1500, desembre, 14

El Consell aconduëix Llorenç Clofent com a trompeta de la vila i li cedeix la trompeta retornada per Jaume Rocamora.

AHCC, FM, *Llibre de crides*, 1500, s. f.

Condució d'en Lorenç Clofent, trompeta.

Die xiiii decembris anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo, magnificis et honorabilibus Gaspar de Gilabert, Anthonius Comalada et Bartholomeus Figuera, paciariis anni currenti ville Cervarie, una cum magnifico Laurencius de Altarriba, paciario, absente, constitutis in aula paciarie cum vigore potestatis eis atribute per honorabilem Consilium celebratum in aula paciarie dicte ville, die .xxv. julii proxime effluxi, conduxerunt dominum Laurencium Clofent per trompeta, ço és, que hage a fer totes les crides de la vila que.s faran de present de la vila, e sonar a Santa Maria d'agost e tota la fira, e Corpus Crist, e que per ço li donen hun ducat quiscun any. E per adjutori del loguer de la casa que loguarà e fins a Nadal, del temps que ha servit li ha per a dar deu sous. Et dictus Laurentius Clofent acceptavit et promissit virtute juramenti in posse mei, Petri Serra, notarii et scribe aule paciarie etc, quod bene et legaliter se habebit in faciendo dictas preconitzaciones et sonare terminis statuit, prout superius encorrant. Et pro hiis obligo omnia bona et dicti paciarii bona dicte universitati.

Testes honorabilis Jacobus Robió et Michaelis Bonjoch.

Et ilius, dictus Laurencius Clofent, confessus servit tenere in pura comanda pro dictis dominis paciariis unam trompam quam restituit Jacobus Rochamora ex illis tribus trompetis quas confessus fuerat tenere in pura comanda pro dictis paciariis, quam trompetam promissit restituere quenes fueri requesitus, obligando persona et bona.

Actum et testes predicti.

Item dicti die, dictus Laurentius se féu vehí.

15.

1502, gener, 5

Pere Font, trompeta de Barcelona, s'ofereix per fer de verguer del Consell; determinen acceptar-lo si poden concordar-se amb en Rocamora, que ara és verguer i trompeta de la vila.

AHCC, FM, *Llibre de consells*, 1502, f. 13r

E primerament fench proposat al dit honorable Consell per en Ffrancí

Tarroga, argenter, dient que ací és stat tamès hun trompeta de Barchinona appellat Pere Font; és bon trompeta e corredor. Si ls parrà fos conduït per verguer de la present vila perquè és home de bé e que vegem si satisfarà per verguer e corredor de la present vila.

Sobre açò lo dit honorable Consell volc, acordà e delliberà, vist que los que.s demana si era atorgat se haurie a remoure la hun verguer, que per los senyós de paés sie tractat si ab benesplàcit de Rochamora, qui huy és trompeta e verguer, se porà concordar, ho facen, donant-los-ne plen poder, als dits senyós de paés, en tractar e concordar-ho. E si no, que sie tornat en semblant consell.

16.

1507, juliol, 21

Part d'un albarà de molts presentat pel síndic ordinari de Cervera, Antoni Teixidor, el dia vint-i-u de juliol. Despesa de dos sous a les fadrines de Vergós, que tocaren un tabal, cantaren i demanaren per la Verge; aquesta despesa es troba ratllada.

AHCC, FM, *Llibre de racional, 1507-1509*, f. 25r

Item a les fadrines de Vergós, que tocaren un tabal e cantaren e demanaren per la Verge Maria

ll. ii s.

17.

1537, setembre 14

Àpoca a Bartomeu Saurina, verguer, per les despeses de menjar i llit dels joglars que sonaren la vigília i el dia de Corpus.

AHCC, FM, *Llibre d'èpoques comunes, 1537*, f. 18r

Sit omnibus notum quod ego, Bartholomeus Saurina, virgarius magnificorum paciariorum ville Cervarie, gratis etc. confiteor et recognosco vobis, magnificis et honorabilibus paciariis ville Cervarie quod per manus dicti clavarii dedistis et solvistis michi realiter et de ffacto in bona peccunia numerata omnes illos decem solidos, monete Barchinone, michi debitos ratione dispense dels jutglàs del Corpus del corrent any, ço és, del dejuni del Corpus y dia del Corpus, entre pa, vi y carn, e per sou del lit, que pren suma de dits x s. Prout lacijs continetur in libro rationalis in cartulis.

Et ideo renuntiando.

Testes sunt F. Urgell et Petrus Ortigues, prebiteri ville Cervarie.

Actum Cervarie, die xiiii predicti mensis [agost] et anni [MDxxxvii]

18.

1548

Albarà de pagament de dos sous a Andreu Lladoner, que els havia donats a unes dones que tocaven el tabal a Vergós, quan passà el príncep d'Hongria.

AHCC, FM, *Llibre de clavaria*, 1548, f. 62v

De manament dels senyors de pahers dats e paguats a mossèn Andreu Ladoner dos sous perquè havie bestrets a donar a unes dones que toquaven lo tabal a Vergós de la Ribera com lo príncep de Ungria vingué ll. ii s.

RAMON DE MUR, Compartiment d'un retaule de l'església de Santa Maria de Cervera (Museu d'Art de Catalunya). GUDIOL/ALCOLEA, *Pintura gòtica catalana*, Barcelona, 1987, pàg. 241. Hom pot veure-hi quatre àngels amb llaüts, un amb un altre instrument de corda, amb arquet, un amb una arpa, un altre amb la flauta dolça i un vuitè àngel amb un instrument que no es pot precisar.

JOAN DE TARRAGONA, Banquet d'Herodes. Compartiment del retaule dels sants Joans del castell de Santa Coloma de Queralt (MAC). GUDIOL/ALCOLEA, *Pintura gòtica catalana*, B, 1987, pàg. 230. S'hi veu un músic tocant el llaüt i Salomé amb un pandero rodó.